Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשן

היינט 8 זייטען

לאָדזשער פאָלקסבלאַט

אומפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 204 (896 | Łódź, Czwartek, 2 Września 1926 | פירטער יאהרגאנג | לאָדז, דאָנערשטאג כג אלול תרפ"ו. | Nr. 204 (896

24 71 אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאָדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24 71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel 24 71

דעקלאַראַציע פון פוילען אין גענף.

גענף, 1 (פאַט) איף דער הייטיגער גאָכמיטאָג'דיגער פלענאַר זיצונג פון דער קאָמיסיע האָט דער מיניסטער סאָקאָל איבערגעגעבן פאָלגענדע דעקלאַראַציע אין נאָמען פון דער פוילישער רעגירונג, מכוח דאָס רעכט פון פוילען אויף אַ שטענדיגען אָרט אין ראַט:

— „אין דעם מאָמענט, ווען די קאָמיסיע דאַרף זיך אַרויסזאָגען וועגען דעם פערגרעסערען די צאָהל שטענדיגע ערטער אין ראַט פון דער ליגע, בין איך מחויב צו ע קלערען אין נאָמען פון מיין רעגירונג, אַז זי האָט קיינמאָל נישט אויפגעהערט צו האַלטען דאָס פאָדערן פון פוילען אַ שטענדיגען אָרט פאַר זיך אין ראַט אַלס אַזוי, וואָס איז בעגרינדעט און געהערט איהר בלויז אין איהרע אייגענע אינטערעסען צוליב איהר געאָגראַפישער לאַגע, צוליב איהר פאָליטישע ראָליע אין אייראָפּא, נאָר אויך צוליב די אינטערעסען פון דער אינטערנאַציאָנאַלער געמיינשאַפט, וועלכער'ס שלום-אַקציע עס דריקט זיך אויס אין דער פעלקער-ליגע. דאָס אַנערקענען פאַר פוילען אַ שטענדיגען אָרט אין ראַט פון דער פעלקער-ליגע וואָלט, לויט דער איבערציינונג פון דער פוילישער רעגירונג גאַראַנטירט אויף אַ זיכערען און ראַציאָנעלען אויפ'ן די סטאַביליזירונג פון די פערהעלטנישען אין אייראָפּא.

צוליב די דאָזיגע טעמים וועט זיך פוילען רעזערווירען דאָס רעכט צו פאָדערן, אַז איהר פערלאַנג זאָל רעאַליזירט ווערען אין דעם מאָמענט, ווען זי וועט עס געפינען פאַר פאַסיג.

ביי דער איצטיגער סיטואַציע איז מיין רעגירונג גרייט נישט צו געגענשטעלען זיך דער אויפלעזונג פון דער פראַגע, וואָס וואָלט מעגליך געמאַכט צו ליקווידירען דעם קריזיס אויפ'ן געביט פון דער פעלקער-ליגע".

גענף, 1. (ספ. טעל.) דער רעזולטאַט פון די נעכטיגע אַרבייטען פון רעדאַקציאָנס-קאָמיטעט האָט די בעדייטונג, אַז אויב דער צוזאַגנג פון דער קאָנפערענץ וועט ווייטער נעפיהרט ווערען נאָרמאַל וועט פוילען אויסגעקליבען ווערען דורך דער פעלקער-ליגע אַלס אַ צייטווייליגער מיטגליד אויף 3 יאָהר, און וועט האָבען, נאָכ'ן פערלויף פון די 3 יאָהר דאָס רעכט אויפסניי געוועהלט צו ווערען אין דעם ראַט פון דער פעלקער-ליגע.

דער דאָזיגער רעזולטאַט איז פאַר פוילען אַ גרויסער שריט פאָראויס.

אויף דער נעכטיגער זיצונג פון רעדאַקציאָנס-קאָמיטעט איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז די פערזאַמלונג פון דער פעלקער-ליגע וועט וועהלען 3 צייטווייליגע מיטגלידער אויף 3 יאָהר, דריי – אויף 2 יאָהר, און דריי – אויף אַ יאָהר.

פּאַריז, 1. (אַטע) טשעמבערלען און בריאַן האָבען בעשלאָסען אַרבייטען אין אַנ'ענגען קאָנטאַקט, כדי אָפצוווענדען אַלע מניעות, וואָס קאָנען מאַכען שוואַנקען די פעלקער-ליגע.

גענף, 1. (פאַט). דער פוילישער אויסערן-מיניסטער זאַלעסקי האָט דורכפאָהרענדיג גענף, וואו ער האָט זיך פערהאַלטען אויף א פאָר שעה – אָפּגעהאַלטען צוזאַמען מיט די פוילישע דעלעגאַטען אַ קאָנפערענץ מיט דריומאָנ'ען, סציאַלאָיאַ'ן און לאָרד סעסיל.

ביינאַכט האָט מיניסטער זאַלעסקי פערלאָזט גענף.

פּראָפ. קעמערער וועגען פוילען'ס צוקונפט.

וואַרשאַ, 1 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) נעכטען האָט דער פּרעזעס פון „באַנק פּאָלסקי" ה' קאַרפּינסקי געמאַכט אַנ'אויפנאַהמע לכבוד דעם פּראָפעסאָר קעמערער.

פּרעזעס קאַרפּינסקי האָט געהאַלטען אַ רעדע.

אין זיין ענטפער האָט דער פּראָפ. קעמערער בעטאָנט, אַז ער גלויבט שטאַרק אין דער צוקונפט פון פוילען, ווייל דאָס לאַנד האָט אַ סך נאַטור-רייכטימער.

די ביז-איצטיגע סאַנאַציע-אַרבייט – האָט ער געזאָגט – האָט בעוויזען, אַז פוילען קאָן זיך מיט כבוד אַרויסוויקלען פון דער שווערער סיטואַציע.

וועגען ערלעדיגען דעם אינדוסטריע-שטייער אויף א „רימשאלט"-אופן.

וואַרשאַ, 1. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). אין פינאַנץ-מיניסטעריום איז היינט פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ צווישען די העכערע בעאַמטע פון מיניסטעריום און פאָרשטעהער פון יודישען צענטראַלען סוחרים-פערבאַנד, וועגען ערלעדיגען דעם אינדוסט יע-שטייער אויף אַנ'אַלגעמיינעם אופן („ריטשאַלט").

די פאָרשטעהער פון מיניסטעריום האָבען זיך גינסטיג בעצויגען צו די וואונשען פון סוחרים-פערבאַנד און איניכען וועט וועגען דעם פאָרקומען אַ גרעסערע קאָנפערענץ.

נעכטיגע בעשלוסען פון מיניסטאָרען-ראַט.

וואַרשאַ, 1 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון מיניסטאָרען-ראַט.

צווישען אַנדערען איז אָנגענומען געוואָרען צו ענדערען דעם אַרט. 54 פון קרימינאַל קאָדעקס אין דעם זין, אַז די געריכטען זאָלען, אויך ביים אַרויסגעבען שווערע שטראָף-אורטיילען, האָבען דאָס רעכט אָראָפּצורעכענען טיילווייז אָדער אינגאַנצען די צייט, וואָס דער פער'משפּט'ער איז געזעסען ביז'ן פּראָצעס.

ביז איצט האָט עס נעגאָלטען נאָר ביי לייכטע שטראָפען.

חוץ דעם איז אָנגענומען אַ בעשלוס, אַז מען זאָל אָנהויבען געבען די מלוכה-בעאַמטע אָוואַנסען אין די אינסטיטוציאָס, וואו ס'איז אָדורכגעפיהרט געוואָרען די רעאָרגאַניזאַציע.

אי דא — אי דארט!

ניו-יאָרק, 1. (טעלעגראַפיש דורך יט"אַ). דער פּרעזידענט פון אַמעריקאַנישען „קרן היסוד", ה' סאַמועל אונטערמייער איז אַרויסגעטרעטען מיט אַן עפענטליכער אויפפאָדערונג צו מאַכען אַ סוף מיט דער פּאָלעמיק צווישען דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין אַמעריקאַ מיט'ן „דזשאָינט" וועגען דער יודישער קאָלאָניזאַציע אין רוסלאַנד.

דאָס אַמעריקאַנער יודענטום שרייבט אונטערמייער – איז גענוג רייף און קרעפטיג אויף צו שטיצען סיי א"י סיי די קאָלאָניזאַציע אין רוסלאַנד.

5.000 דאלאר פאר'ן לאדזער רעטונגס-קאמיטעט.

וואַרשאַ, 1 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). דער ד. ד. ק. האָט היינט אויסגעצאָהלט דעם צענטראַלען לאַנד-ראַט פון פּראָפעסיאָנעלע-טער-איינען 7.500 דאָלאַר פאַר אַרבייטסלאָזע, און דעם רעטונגס-קאָמיטעט אין וואַרשאַ 6000.

פאַר'ן לאָדזער רעטונגס-קאָמיטעט האָט ד.ד. ק. אַרויסגעשיקט 5.000 דאָלאַר און פאַר קאַליש – 1,000.

בעריכטען וועגען אונזער לאגע.

בערלין, 1. (טעלעגראַפיש דורך י. ט. א.) דער „דזשאָנט"-דירעקטאָר, ה' בערנאַרד קאַהאַן פאָהרט אָפּ דעם 15. ד. ח. פון שעיבורג קיין ניו-יאָרק; צוזאַמען מיט איהם פאָהרט ד"ר יוסף ראָזען, דער דירעקטאָר פון „אַגראָ-דזשאָינט" אין רוסלאַנד.

בערנאַרד קאַהאַן, ראָזען און ביליקאָוו וועלען אָפּגעבען אין אַמעריקאַ אַ בעריכט וועגען דער לאַגע פון די יודען אין רוסלאַנד, פוילען, א. אַ. לענדער.

זעלבסטמארדען אין ווארשא.

וואַרשאַ, 1. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער היינטיגער טאָג איז רייך געווען מיט יודישע זעלבסטמאָרדען.

פאַרמיטאָג איז בעגאַנגען זעלבסט-מאָרד אַ בעקאַנטער יודישער בוכהאַלטער יצחק לאַטע (לוצקאַ 2) וועלכער איז מיט אַ צייט צוריק רעדוצירט און גייסטיג קראַנק געוואָרען.

אין פּראַגע האָט מען אַראָפּגעשניטען פון דער תליה איינעם, ישראל משה שפּערט 52 יאָהר אַלט.

אויף צעגלאַנא 10 איז אַראָפּגעשפּרונגען פון 4-טען שטאָק די 18-יאָהריגע לוסקא בערנהאָלץ, אַ מיידעל, וואָס האָט אַקאָרשט נעענדיגט אַ מיטעל-שולע – אַ טאָכטער פון אַג'אָרימען שוסטער.

סקאָראָפּאַדסקי שווימט ארויס.

בערלין, 1 (ספ. טעל.) אין דער היגער אוקראַינישער קאָלאָניע האָט געמאַכט אַ גרויסע סענסאַציע די קאָנפערענץ, וואָס איז פאָרגעקומען צווישען דעם געוועז. העטמאַן פון אוקראַינע סקאָראָפּאַדסקי (וואוינט איצט אַלס עמיגראַנט אין דער סביבה פון בערלין) מיט'ן דייטשען אַמבאַסאַדאָר אין מאָסקווא גראַף פאָן בראָקדאָרף-ראַנצוי.

בעת דער דאָזיגער קאָנפערענץ זאָל האָבען בעטראַכט געוואָרען די איצטיגע פּאָליטישע סיטואַציע אין סאָוויעטיש-אוקראַינע.

די בערלינער אוקראַינישע קרייזען פערזיכערען, אַז אין די נאָהענטסטע טעג וועט סקאָראָפּאַדסקי אויפגענומען ווערען דורכ'ן דייטשען פּרעזידענט, מאַרשאַל הינדענבורג.

דער דאָזיגער וויזיט – מיינט די אוקראַינישע קאָלאָניע אין בערלין – וועט האָבען אַ גרויסע פּאָליטישע בעדייטונג.

ציהונג פון די „דאלארובלעס".

40 טויזענד דאלאר האט נעוואונען נומער 223,188.

וואַרשאַ, 1 (טעלעפאָניש) היינט איז אין קאָנפערענץ-זאַל פון פינאַנץ-מיניסטעריום פאָרגעקומען די ציהונג פון דער אַזוי גערופענער „דאָלאַרובקע".

די געווינסטען זענען געפאַלען אויף פאָלגענדע נומערן:

40.000 דאָל. נ"ר 223.188

8000 דאָל. נ"ר 313.428

3000 דאָל. נ"ר 973,804 373,504 63.545

1000 דאָל. נ"ר 756,650 434,643 773'571 354,118 373,450

500 דאָל. נ"ר 167,385 436,911 108,803 808,751 72,122 2,279 912,044 397.402 994,563 650,537

100 דאָל. נ"ר 638,451 204,976

990,834	333,305	622,416	306.475
434 538	588,107	595 678	299,894
336,223	388,156	174 831	971,953
563 986	976 849	308,529	481,637
553,878	352,363	766,902	907,784
270,134	165,911	987,183	89.377
915 894	187,037	883,653	922,406
508,298	550,062	434.636	132,027
77,89	679,317	691,076	426,915
718,631	510,115	789,560	690,130
775,417	835 383	101,202	447,281
133.381	780,260	207,122	594,910
359,652	758,791	471,511	805.088
320,050	260,435	619,745	313,572
541,786	60,589	506 280	441,878
753 889	281.161	90 318	559,254
704,776	988 893	129,323	603.557
889 545	693,965	934,765	130 374
470 452	808,478	877,122	753,492
540,214	.667,327		

*

די 40 טויזענד דאָלאַר האָט געוואונען דער עמעריטור-פאָנד פון די בעאַמטע פון דער „באַנק-פּאָלסקי", וועלכער האָט לאָקירט זיינע קאַפּיטאַלען אין אַ גרויסע צאָהל דאָלאַרובקעס.

די 8 טויזענד האָט געוואונען די פּ. ק. אָ. אין וואַרשאַ.

די שטעלונג פון שפאניען אין דער פעלקער-ליגע.

גענף, 1 (ספ. טעל.) די שטעלונג פון שפּאַניען פערבלייבט ווייטער אַ רעטעניש. שפּאַניען וואַרט אויף דער ערלעדיגונג פון דער טאַנזשער - פּראַגע. כדי דערנאָך צו דעקלאַרירען איהר שטעלונג צו דער רעאָרגאַניזאַציע פון פעלקער-ליגע - ראַט. כאַראַקטעריסטיש איז דער פאַקט, אַז דער שפּאַנישער דעלעגאַט פּאַלאַציאָס האָט זיך אינגאַנצען צוריקגעהאַלטען פון דעם אַנטייל אין די אַרבייטען פון דער סוב-קאָמיסיע, מאָטיווירענדיג עס מיט'ן מאַנגעל פון אינסטרוקציעס מצד זיין רעגירונג. צוליב דער אַבסטינענץ פון שפּאַניען טרעטען אָן די אַרבייטען פון דער רעאָרגאַניזאַציע-קאָמיסיע אויף נייע שוועריגקייטען.

בערלין, 1. (פאַט) די צייטונגען מעלדען פון גענף, אַז אויף דער נעכטיגער זיצונג פון דער סוב-קאָמיסיע פאַר רעאָרגאַניזאַציע איז איבערגעלייענט געוואָרען די ערקלערונג פון דער שפּאַנישער רעגירונג, וועלכע פאָדערט בפירוש טאַנזשער פאַר איהר אָפּזאָגען זיך פון אַ שטענדיג אָרט אין ראַט פון דער פעלקער-ליגע.

פאספארטען-בענרענצונגען קוריען... די קור-ערטער.

וואַרשאַ, 1 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון אינערן-מיניסטעריום אויף וועלכער דער דירעקטאָר פון געזונדהייטס - אַמט, וואָראָטשינסקי האָט אָפּגעגעבען אַ בעריכט וועגען דעם מצב פון די קור - ערטער אין פוילען.

ער האָט אָנגעוויזען, אַז די פּאַספּאָרטען - בעגרענצונגען האָבען געבראַכט דערצו, אַז די מלוכה - קור-ערטער אין פוילען האָבען אין סך הכל געגעבען אַ מיליאָן מיט 400 טויזענד זלאָטעס ריינעם ריוח.

זיי די קור - ערטער וואָלטען זיך געקאָנט נאָך בעסער ענטוויקלען, ווען זיי בעקומען קרעדיטען אויף אינוועסטיציעס.

בסך הכל זענען פערהאַן 5 מלוכה'שע קור - ערטער: בוסק, טשעכאָטשינעק, קריניצאַ, שקלאָ און בורגוס.

ערד-ציטערנישען און שטורעם-ווינט.

וויען, 1. (פאַט). די צייטונגען מעלדען פון אַטען, אַז נעכטען בייטאָג האָט זיך אין אַטען (גריכענלאַנד) און אין עטליכע פּראָווינץ-שטעדט געלאָזט פיהלען אַ שטאַרקע ערד-ציטערניש, וואָס האָט אָנגעמאַכט גרויסע חורבנות. אָנגעהויבען האָט זיך די ערד-ציטערניש אין ספאַרטע.

ניו-יאָרק! (פאַט) די היגע צייטונגען מעלדען וועגען אַ שטאַרקער ערד-ציטערניש אין מערב-מעקסיקאָ.

לאָנדאָן, 1 (פאַט) בעת דער נעכטיגער ערד-ציטערניש אויף די אַזאָרי-שע אינזלען זענען 50 מאַן אומגעקומען אויף דעם אינזעל פייאַל זענען כמעט אַלע בנינים צושמעטערט געוואָרען, און אויף די גאַסען און וועגען האָבען זיך געבילדעט טיפע שפּאַלטען אין דער ערד.

באַרצעלאָנאַ, 1 (פאַט) בעת אַ געוואַלדיגען שטורם-ווינד זענען דאָ איינגעפאַלען 2 הייזער 6 פּערזאָן זענען דער'הרג'עט געוואָרען.

א שטרייק פון יודישע דאמען-קאנפעקציע-ארבייטער אין פאריז.

פּאַריז. (י.ט.אַ.) די פראַנצויזישע טעגליכע צייטונג „קאָטידיען" ברענגט פאָלגענדע נאָטיץ: „דער קאָנפליקט, וואָס איז ענטשטאַנען צווישען די יודי-שע אַרבייטער און אַרבייטערינס און פאַבריקאַנטען פון דאַמען-קאָנפעקציע אין פאַריז, איז נאָך נישט ליקווידירט. די שטרייקענדע אַרבייטער האַלטען אָפּ יעדען טאָג בעראַטונגען. דער פעראיין פון די קאָנפעקציע-אַרבייטער האָט אַרויסגעגעבען אַן'אויפרוף, אין וועלכען אַלע פראַנצויזישע אַרבייטער אין די דאַמען-קאָנפעקציע-מאַגאַזינען ווערען אויפגעפאָדערט זיך סאָלידאַריזירען מיט די שטרייקענדע. דערוויילע האָט דער אויפרוף נישט געהאַט קיין ערפאָלג. דער שטרייק נעהמט אַרום כמעט אויס-שליסליך יודישע אַרבייטער".

א דיריזשאבל איבער ווארשא.

וואַרשאַ, 1 (טעלעפאַניש) די איינ-וואוינער פון וואַרשאַ האָבען געהאַט אַ שטיקעל סענסאַציע. גרופען מענשען האָבען זיך געזאַמעלט אין די גאַסען און מיט פערריסענע קעפּ צום הימעל צוגעקוקט זיך צו אַ גרויסען דיריזשאַבל, וועלכער איז געפלויגען איבער דער שטאָט. מען האָט זיך דערמאָהנט די צעפּעלינען מיט די באָמבעס, וואָס זע-נען אין אָנהויב מלחמה געוואָרפען גע-וואָרען אין פערשידענע פונקטען פון וואַרשאַ. דאָס מאָל אָבער האָט זיך אַרויס-געוויזען, אַז דער דיריזשאַבל איז אַ פּוי-לישער מיליטער-באַלאָן, וואָס יעדער קאָן מיט איהם פאָר אַ געוויסען אָפּ-צאָהל פאָהרען. דער דיריזשאַבל איז געשטעלט געוואָרען אין רשות פון דער פערוואַלטונג פון דער ספּאָרט-אויסשטע-לונג, וואָס קומט איצט פאָר אין וואַרשאַ.

קאנפערענץ פון ראדיקאלע ציוניסטען.

בערלין, 1. (ספּ. טעל.) נעכטען האָט זיך דאָ אָנגעהויבען די קאָנפע-רענץ פון ראַדיקאַלע ציוניסטען. צווי-שען אַנדערע בעטייליגען זיך אין דער קאָנ-פע־ענץ: דעפּ. גרינבוים, שטרעקער (וויען), גאָלדמאַן (בערלין), מרגלית (טשעכאָסלאָוואַקיי), ד"ר ליוושיץ (וואַר-שאַ), אַדוו. אַלשוואַנגער א. אַ.

אין פערלויף פון ערשטען טאָג פון דער קאָנפערענץ איז אויסגעהערט גע-וואָרען דער בעריכט וועגען דער לעצ-טער סעסיע פון אַקציאָנס-קאָמיטעט. צווישען אַנדערע שטעהט אויף דער טאָג-אָרדנונג די פראַגע וועגען דער שטעלונג פון די ראַדיקאַלע ציוניסטען צו דער פאָרשטעהענדער רייזע פון פּראָפ. ווייצמאַן קיין אַמעריקאַ אין די ענינים פון דער „יודישער אַגענץ".

פערבאטען אפהאלטען א פארטיי-קאנפערענץ פון היטלער'ס חברה.

מינכען, (י.ט.אַ.) די דייטשע נאַ-ציאָנאַל-סאָציאַליסטען, אין שפּיץ פון וועל-כע עס שטעהט דער בעקאַנטער אַנטי-סעמיט היטלער, האָבען צונויפגערופען אַ פּאַרטיי קאָנפערענץ אויף דעם 4. און 5. סעפּטעמבער אין קוראָרט דירקהיים. די לאָקאַלע מאַכט האָט אָבער פערבאָ-טען אָפּהאַלטען די קאָנפערענץ, איינ-געפינענדיג, אַז אַ פערזאַמלונג מיט היט-לערן אַלס רעדנער איז שעדליך פאַר דער עפענטליכער רוה און אָרדנונג.

רעפעראט פון דר. יוסף קרוק פאר ענגלישע ארבייטער.

לאָנדאָן, (י.ט.א.) דער בעקאַנטער אַרבייטער-טוער פון פּוילען, דר. יוסף קרוק, וועלכער ווײַלט איצט אין ענג-לאַנד, האָט געהאַלטען אַ רעפעראַט אין דער „אַרבייטער זומער-שול" אין איס-טאַן-לעדוש.

דר. קרוק האָט רעפערירט וועגען די אַרבייטער-בעוועגונג אין אייראָפּאַ און הויפּטזעכליך אין פּוילען. גאַנץ בעזונ-דער האָט זיך דר. קרוק אָבגעשטעלט אויף דער לאַגע פון די יודישע אַרביי-טער-מאַסען אין פּוילען.

נייע קאלאניעס אין ארץ-ישראל.

ירושלים. (י.ט.אַ.) די „אַמערי-קאַן ציון קאָמענוועלט" האָט בעשלאָסען אָנהויבען בויען אַ נייע קאָלאָניע מיט'ן נאָמען „נורדיה", צום אָנדענקען פון ד"ר מאַקס נאָרדוי. די קאָלאָניע וועט זיך געפינען 12 קילאָמעטער פון חיפה. די אַרבייט אַרום דער נייער קאָלאָניע וועט זיך אָנהויבען אָנפאַנג יאָהר 1927.

ירושלים. אויף דעם דזשעדאַ-באָדען, וועלכער גרעניצט זיך מיט דעם בעזיץ פון דער „מנוי טעקסטיל-געזעלשאַפט" און ליגט נישט ווייט פון חיפה, האָט אַ גרופּע פון יוגאָסלאַווישע יודען שוין אָוועקגעשטעלט צעלטען און זיי גרינדען דאָרט אַ נייעם ישוב. פאַר דעם נייעם ישוב האָט דער קרן קימת בעשטימט טויזענד דונאַם פון זיין דאָרטיגען באָדען, און די קאָסטען פון דעם ישוב האָבען אויף זיך גענו-מען די יוגאָסלאַווישע יודען.

דער ישוב וועט זיין אַ נייער רינג אין דער קייט פון יודישע ישובים אויף דעם קרן קימת באָדען, וועלכער ציהט זיך איבער דעם היסטאָרישען עמק יזרעאל.

די גרויסע זיידען-פאבריק אין תל-אביב ווערט צוריק געעפענט.

ירושלים. (יט"אַ). דער בעקאַנטער ווינער אינדוסטריעלער ה' מאַקס דעל-פינער, וועלכער האָט אויפגעשטעלט אין תל-אביב אַ גרויסע זיידען-פאַבריק, האָט, ווי בעקאַנט, אָנפאַנג היי-יאָהר געשלאָ-סען די פאַבריק אַלס פּראָטעסט געגען דעם גרויסען צאָל אָבצאָהל פון אַריינ-געפיהרטע רויה-שטאָפען אין ארץ-ישראל.

אַזוי אָבער ווי אין יוני מאָנאַט ה. י. איז דער אַריינפיהר-צאָל פון בוימוואָ-לענע, וואָלענע און זיידענע פעדים בע-דייטענד פערקלענערט געוואָרען, האָט ה' דעלפינער בעשלאָסען צוריק עפע-נען די פאַבריק אין תל-אביב. די פאַב-ריק וועט געלאָזט ווערען אין בעוועגונג פון 1-טען אָקטאָבער ה. י. אָן, דערביי וועט די פאַבריק בעדייטענד פערגרע-סערט ווערען.

פון וויען ווערט אויך מיטגעטיילט, אַז ה' דעלפינער האָט בדעה צו פער-לעגען אין ארץ ישראל גרויסע זייד-פּלאַנטאַציעס און ענטוויקלען אין לאַנ-די זייד-אינדוסטריע אויף אַ גרויסען מאַסשטאַב.

קאמוניסטישע אויפרופען אויף זומער-וואוינונגען.

וואַרשאַ, 1 (טעלעפאַניש). אין זאַ-קראָפּשים, קאָטשי-רוּל, אָטוואָצק און מאַ-לעניצע זענען פונאַנדערגעוואָרפען גע-וואָרען קאָמוניסטישע אויפרופען, צווי-שען אַנדערע מיט פאָלגענדען אינהאַלט: „נידער מיט דער רעגירונג און מיט דער קריגס-פּאָליטיק פון די ה"ה באַר-טעל און פּילסודסקי".

וועגען די שטראפען פאר פערלעגענע שטייערען.

וואַרשאַ, 1 (טעלעפאַניש). דאָס פי-נאַנץ-מיניסטעריום טיילט מיט, אַז דער הנחה-טערמין פון נעהמען שטראָפען אין דער הויך פון 2 פּראָצענט פאַר פער-לעגענע דירעקטע שטייערען ווערט פּראָ-לאָנגירט ביז'ן 30 טען סעפּטעמבער ה. י.

דאָס צורעכענען 10 פּראָצענט צו די פערלעגענע שטייערען ווערט אָבגעלעגט ביז'ן 15-טען סעפּטעמבער, אָבער דאָס איז נאָר נוגע אַזעלכע שטייערען, וואָס האָבען געדאַרפט געצאָהלט ווערען פאַר'ן 16-טען יולי 1926.

שחיטה-סקאנדאל אין ווארשא

וואַרשא, 1. (טעלעפאַניש) מאָנטאָג אָוונד האָט אין פּראַגער שעכט-הויז אויסגעבראָכען אַ שרעקליכער סקאַנדאַל, צוליב דעם, וואָס אַ געוויסער שוחט האָט אין פּראַגער שעכט-הויז געשאָכטען אַ קאַלב און צוליב אונפאַרזיכטיגקייט האָט דער שוחט דאָס קאַלב נישט דער-שאָכטען, לויט ווי עס פאָדערט דער דין, און אויף דעם קאַלב איז אַרויפגע-שטעלט געוואָרען אַ שטעמפּעל, אַז ס'איז טריף. שפּעטער איז צום קאַלב צוגעקו-מען אַן'אַנדערער שוחט מיט אַ מנקר, וועלכער האָט דאָס קאַלב בודק געווען און — אַרויפגעשטעלט אַ שטעמפּעל „כשר"...

ווען די אַרבייטער פון שעכט-הויז האָבען גענומען דאָס קאַלב אין די הענד אַריין, האָבען זיי דערזעהען פון איין זייט אַ שטעמפּעל „טריף" און פון דער אַנדערער זייט „כשר" און געלעגען איז עס צווישען די כשר'ע שטיקלעך.

האָבען זיי געמאַכט אַ געוואַלד, אַז עטליכע פון די שוחטים האָט דאָ גע-וואָלט בעגעהן אַ שווינדעל און מאכיל זיין יודען מיט טרפות. פון מינוט צו מינוט איז דער טומעל געוואָרען שטאַר-קער און די פלייש-אַרבייטער האָבען געדראָהט, אַז אויב דער גאַנצער ענין וועט נישט גענוי אויפגעקלערט ווערען, וועלען זיי חרוב מאַכען דאָס גאַנצע שעכט-הויז.

דערוויילע האָבען די שוחטים אָבגע-שטעלט דאָס שעכטען און מען האָט אַריבערגעשיקט צום פּראַגער רב. הרב ר' יעקב זילבערשטיין, וועלכער איז גלייך אַראָבגעקומען אין שעכט-הויז.

נאָך גרויס מיה איז דעם רב גע-לונגען צו בערוהיגען די געמיטער און ער האָט אויפ'ן אָרט אָנגעהויבען אויס-צופאָרשען פון וואַנען ס'האָט זיך גע-קאָנט נעהמען דער דאָזיגער סקאַנדאַל. יעווער פאַקט מיט די דאָפּעלטע שטעמפּע-לען.

נישט וועלענדיג ברענגען צו קיין חלול השם און דעם סקאַנדאַל אַרויס-טראָגען אין גאַס, האָט דער רב גע-בעטען, אַז מען זאָל דערווייל זיך בע-רוהיגען, צוזאָגענדיג, אַז נאָך די טעג זאָל גערופען ווערען אַ זיצונג פון ראַבי-נאַט, כדי דעם גאַנצען ענין אויפצו-קלערען.

מיט גרויס מיה איז דעם רב סוף כל סוף געלונגען צוריקצושטעלען די אָרד-נונג אין שעכט-הויז און 12 אַ זייגער ביינאַכט האָבען די שוחטים ווידער אָנ-געהויבען שעכטען.

-- -

לשמוע אל הרנה ואל התפלה.

מיר מאַכען בעקאַנט, אַז אין לאָקאַל פון בית לחם, חסכּאַרנ'א 70, פראָנט 1. שטאָק וועט ווע-רען גע-דאַווענט

ימים נוראים

אין גאַנץ סוכּות פון בערימטע בעלי תפלות. די הכנסה געהט פאַר'ן „בית לחם".

פלעצער צו ביליגע פרייזען!

דינגען שטעט קאָן מען אין לאָקאַל פון „בית לחם" אין דער פריה פון 10—12 און פון 6-9 אָ"ר.

מיט טיפען צער בעטייליגען מיר זיך אין דעם טרויער פון ה' זינגער פּיין צוליב דעם טויט פון זיין זון נ. ע.

מרדכי דוד פּיין

זייט פון גאָט געטרייסט!

די פערוואַלטונג פון קאַמאַשען מאַכער מייסטער-פעראיין אין לאָדז

דערמיט דריקען מיר אויס אונזער בייליד חבר יעקב גרינשטיין צוליב דעם טויט פון זיין ברודער נ. ע.

בנימין גרינשטיין

זייט געטרייסט פון גאָט! 659

די פערוואַלטונג פון קאַמאַשען-מאַכער מייסטער-פעראיין אין לאָדז

אכטונג, קאלאניאל-הענדלער!

איהר ווערט אויפגעפאָדערט אַרויסצונעהמען דעם נייעם

צעניק נומער 11

וועלכער איז אויסגעאַרבייט פון דער צווישען-פעראיינס-קאָמיסיע און בעשטעטיגט דורכ'ן ליכוּוע אמט.

בעמערק.: דער צעניק נומער 10 איז פון היינט אָן נישט גילטיג.

די קאלאניאל-סעקציע

ביים צענטראַלען קליינהענדלער פעראיין אויף לאָדזער וואָיעוואָדשאַפט, זאַחאָדניאַ 5. 658

נוצליך פאר אייער געזונד

דער בעוואוסטער ערשט-קלאסיגער

פענסיאנאט עלבינגער

טאמאשאוו מאזאוו.

מאַכט דערמיט בעקאַנט, אַז עס ווערען אָנגענומען געסט אויף די קומענדע ימים טובים. ערשט קלאַסיגע קיך מיט רייכע געזונדע בעקעסטיגונג אויך ווערט איינגעאָרדנעט אַ אייגענער מנין מיט אַ זעלטענעם בעלי תפלה

דער פענסיאָנאַט איז פון אַלע זייטען אַרומגענומען פון די בעריהמטע ספּאַלער וועלדער איבעראַל עלעקטרישע בעלייכטונג ווי אויך אַלע מאָדערנע בעקוועמליכקייטען, קורץ: בעקוועם און פערגעניגענספאַל אין אַלע הינזיכטען

פרייזען צוגענגליך.

בעמערקונג: דער פענסיאָנאַט וועט אויך צום ווינטער זיין אָפען אָהן איבעררייס אין ספּעציעלע וואַרמע זוניגע צימערען און עס ווערט בעזונדערס אכט געלעגט אויף דער היים-ליכקייט אנגענעהמער פערוויילונג און צופרידענהייט פון די געסט. 565

חוה ראזענפעלד

שפּענדעט אַ קישען מיט 35 זלאָטים פאַר דעם קראַנקען זוהן פון דעם רבי'ן פון

שקאלנא 17.

654

די פאד-קאמיס'ע

צו רעגולירען די פּרייזען פון געבעקס ביים בעקער-מייסטער-צעך אין לאָדז טיילט מיט, אַז פון 3-טען סעפּטעמבער פּערפליכטעט פאָלגענדע פרייזען פון געבעקס: 665

ברויט 2 קילא 1-טע סאָרט 1.15 זל.

„ „ „ 2 1.05 זל.

ראַזאָווע 1 „ 45 גר.

דער פּרייז פון זעמעל בלייבט ווי ביז היינט.

בעקאנטמאכונג.

עס ווערט פערדינגען פּלעצער אין

כרעני'צער'ס שוהל, קילינסקי 117

יעדען אָוונד פון 6 ביז 9 אַ זייגער.

די פערוואַלטונג. 662

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז.
2. סעפטעמבער 1926

נאכ'ן קאנגרעס
פון די נאציאנאלע מינדערהייטן

דער קאנגרעס פון די נאציאנאלע מינדערהייטען האט פערענדיגט זיין ארבייט, אננעהמענדיג א רעזאלוציע, וואס פאדערט, אז די מלוכה-שפראך זאל זיין אבליגאטאריש אויסשליסליך נאר אין דער אדמיניסטראציע און אז די נאציאנאלע מינדערהייטען זאלען האבען דאס רעכט צו עפענען שולען, אין וועלכע דער לימוד זאל זיין אויסשליסליך נאר אין דער מוטער-שפראך פון די שילער. די וויטערדיגע רעזאלוציע פאדערט צו שאפען פאריטעט-קאמיסיעס אויף צו רעגולירען די סיכסוכים צווישען דער רעגירונג און די מינדערהייטען.

לויט'ן פארשלאג פון סענאטאר ד"ר מעדינקער און ד"ר מארגאליס זענען אנגענומען געווארען פאלגענדע רעזאלוציעס: 1) די מלוכות ווערען אויפגעפאדערט זיך מצהר צו פערנעהמען מיט די גערעכטע פאדערונגען פון די נאציאנאלע מינדערהייטען. 2) אז די זיצונגען פון ראט פון פעלקער-בונד, אויף וועלכע עס וועלען בעטראכט ווערען די אנקלאגעס פון די נאציאנאלע מינדערהייטען זאלען זיין עפענטליכע און 3) אז אויף דער פאדערונג פון איין מיטגליד פון ראט זאל א פארשטעהער פון דער מינדערהייט, וואס טראגט אריין די אנקלאגע דערלאזט ווערען די אנקלאגע צו בעגרינדען.

פערשטעהט זיך, אז די אלע רעזאלוציעס זענען פון ריין מאראלישער נאטור, און דער גאר-וואס אפגעהאלטענער קאנגרעס האט נישט די פיזישע מאכט זיי אין לעבען דורכצופיהרען. דאס ווענדט זיך שוין אן דעם, ווי ווייט דער צד, וואס שטעהט הינטערן קאנגרעס פון די נאציאנאלע מינדערהייטען, וועט זיך ארויסווייזען פאר פעהיג אויסצוקעמפען די רעכט, וואס דער קאנגרעס האט פראקלאמירט.

מ'מוז מודה זיין, מיט א ביטערען געפיהל, אז דאס פאלק, וואס האט צום וועהניגסטען ארויסגעוויזען די דאזיגע פעהיגקייט, איז דוקא דאס אחינו-בני-ישראל'דיגע. די יודעלעך האבען טאקי א קול-קול יעקב, און שרייען וועגען נאציאנאלע רעכט קענען זיי זעהר גוט. אבער אין תוך גענומען איז די יודישע בורזשואזיע אין אייראפא נישט בעסער פון די טערקישע יאהודים, וואס האבען פייערליך פראקלאמירט, אז זיי זאגען זיך אפ פון אלע אינטערנאציאנאלע גאראנטיעס, וועלכע בעווארענען זייערע נאציאנאלע רעכט.

מ'מוז אנערקענען, אז אין דעם פרט זענען מיר, די אתה-בחרתנו'קעס גאנץ שטהן הינטערשטעליג פון די סאמע יונגע פרימיטיווע פעלקער. מיר מעגען זיך אפילו אין דעם פרט לערנען נאציאנאלען שטאלץ און נאציאנאלען בעוואוסטזיין ביי אזעלכע פעלקער, ווי די ווייסרוסען אדער ליטווינער.

און סוף-כל-סוף וועלען זיי אונז טאקי אויסלערנען, צי מיט גוטען צי מיט בייזען. ווארים אונזערע שכנים, די נאציאנאלע מינדערהייטען, קענען דאך נישט גלייכגילטיג בלייבען, ווי אזוי מיר נעהמען אויף זיך פריוויליג די שענדליכע מיסיע צו דינען אלס ווערקצייג אין די הענד פון דער מאכטהאבערישער נאציע.

דער קאנגרעס פון די נאציאנאלע מינדערהייטען האט קודם-כל די גרויסע בעדייטונג, וואס ער האט ווידער אמאל ארויסגערוקט פאר דער ברייטער עפענטליכקייט דאס פראבלעם פון די נאציאנאלע מינדערהייטען.

מעגען נאך מאנכע פעלקער און רעגירונגען פערמאכען די אויגען פאר דעם דאזיגען פראבלעם. סוף-כל-סוף וועלען זיי געצוואונגען ווערען די אויגען צו עפענען — און וואס שפעטער זיי וועלען עס טון, אלץ ערגער וועט זיין פאר זיי!

Z.

אינטריגע ארום דער פערזאמלונג פון פעלקער-בונד

פון מארים מייער.

(רעדאקטאר פון לאנדאנער „צייט").

מיט א גרויסען אינטערעס, אבער צו דער זעלבער צייט מיט א געפיהל פון אומצוטרויען, ווערט עריווארטעט אין דער פאליטישער וועלט די פערזאמלונג פון פעלקער-בונד, וואס איז בעשטימט אויף דעם 6טען סעפטעמבער. אויף דעם צווייטען סעפטעמבער איז צוזאמענגערופען דער פעלקער-בונד-ראט, וועלכער וועט מאכען די לעצטע הכנות פאר דער פעלקער-בונד-פערזאמלונג די פראגע, צוליב וועלכער דער אינטערעס און אויך דער אומצוטרוי ווערען ארויסגערופען, איז אלץ די זעלבע, וואס האט ארויסגערופען אינטערעס און אומצוטרוי ביי די לעצטע צוויי פערזאמלונגען — ס'איז די פראגע וועגען דייטשלאנד'ס אריינגעמען אין פעלקער-בונד.

גערעכט האט זיך, אז מיט דעם לאקארנא-אפמאך איז די דאזיגע פראגע געלעזט געווארען. מען האט דאך אין לאקארנא זיך איינפערשטאנען וועגען דער זיכערהייט פון די גרעניצען און וועגען א דויערענדען שלום. — אזוי האט עס געהייסען — און ס'איז בפירוש בעשלאסען געווארען, אז דייטשלאנד טרעט אריין און ווערט אויפגענומען אין פעלקער-בונד.

ווען ס'איז אבער געקומען דאס דורכפיהרען, האט זיך ארויסגעוויזען, אז דער לאקארנא-אפמאך איז ווי פון שפינוועבס. פערשידענע לענדער האבען אנגעהויבען מאכען שוועריקייטען הויפטזעכליך בראזיליען, פוילען און שפאניען; זיי האבען אויך געפאדערט שטענדיגע פלעצער אין פעלקער-בונד-ראט, און אזוי ווי זיי האבען דאס נישט געקענט בעקומען, האבען זיי נישט דערלאזען, אז דייטשלאנד זאל ווערען א מיטגליד. און ווי ס'איז בעוואוסט איז דייטשלאנד אלץ געבליבען מחוץ פון דעם פעלקער בונד.

געווארט און געהאפט האט מען, אז דאס מאל וועלען שוין קיין מניעות נישט זיין. עס איז בעשטימט געווארען א קאמיסיע צו שטודירען די פראגע וועגען די פלעצער אין פעלקער-בונד-ראט, און אויף די זיצונגען פון דער קאמיסיע האבען די פארשטעהער פון די מלוכות בעשלאסען, אז מען גיט קיינעם נישט א חוץ דייטשלאנד קיין נייעם שטענדיגען פלאץ אין פעלקער-בונד-ראט; מען וועט בלויז מאכען געוויסע ענדערונגען אין די צייטווייליגע פלעצער, און מען וועט געבען שפאניען און פוילען פלעצער אויף דריי יאהר צייט. מען האט גערעכענט, אז דערמיט איז די פראגע געלעזט, און מען וועט שוין ביי דער איצטיגער סעסיע אויפנעמען דייטשלאנד מיט אפענע ארימס. האט מען אבער ווידער געמאכט א טעות אין חשבון.

שפאניען און פוילען, איבערהויפט שפאניען, מאכען ווידער שוועריקייטען, פאדערענדיג צייטווייליגע פלעצער נישט אויף דריי נאר אויף פינף יאהר צייט.

לויט ווי עס ווערט פערשטאנען וויל שפאניען מאכען שוועריקייטען דעם פעלקער-בונד, אלס פראטעסט געגען דער ענגלישער פאליטיק בנוגע דער פראגע פון טאנזשיר און מאראקא. שפאניען וויל ווערען די פולשטענדיגע בעלעבאסטע איבער טאנזשיר. און ענגלאנד האלט זיך אבער פעסט ביי דער מיינונג, אז טאנזשיר זאל שטיין אונטער דער קאנטראל פון א אינטערנאציאנאלער קאמיסיע, שפאניען פילט זיך געשטערט דורך ענגלאנד אין איהר טאנזשיר-פאליטיק און זי וויל שטערען ענגלאנד אין איהר פאליטיק בנוגע אויפנעמען דייטשלאנד אין פעלקער-בונד.

די דאזיגע אינטריגע מצד שפאניען, וואלט נישט געהאט אזא גרויסע בעדייטונג, ווען עס זאל נישט עקזיסטירען א געוויסע שטרייט פראגע צווישען דייטשלאנד און פראנקרייך. צוליב דער פראגע פון דער אקופאציע פון דעם רהיין-געגענד.

עס האלט ביי אן'איינפערשטענדעניש צווישען דייטשלאנד און בעלגיען, אז די לעצטע זאל זיך צוריקציהען פון די נאכ'ן קריג פערנומענע דייטשע פראווינצען פון אייפען און מאלמעדי. די פעראייניגטע שטאטען פון אמעריקא זאלען פערמיטלען אין דער דאזיגער פראגע; זיי ווילען העלפען סטאבילירען די בעלגישע וואליוטע, אויב בעלגיען וועט צוריקטרעטען פולשטענדיג פון יענע שטיקער לאנד, וועלכע זי האט צוגענומען פון דייטשלאנד.

פראנקרייך איז דורכאויס געגען דעם, ווייל דאס וואלט געשטעלט אין סכנה אויך די דורך איהר אקופירטע געביטען.

ווען אט די דאזיגע פראגע זאל נישט געלעזט ווערען אין פעלקער-בונד, קען זי פיהרען צו אן'ערנסטען קאנפליקט צווישען דייטשלאנד און פראנקרייך אבער כדי די פראגע זאל אין פעלקער-בונד געלעזט ווערען מוז דייטשלאנד צו איהם געהערען. און אויב עס וועלען געמאכט שוועריקייטען, הייסט דאס, אז מען מאכט שוועריקייטען פאר דעם שלום פון אייראפא.

דייטשלאנד איז זעהר אויפגעבראכט אי געגען פראנקרייך, ווייל זי זוכט צו שטערען די איינפערשטענדניש מיט בעלגיען וועגען אייפען און מאלמעדי, און זי איז אויך אויפגעבראכט פארוואס מען מאכט איהר שוועריקייטען אויפגענומען צו ווערען אין פעלקער-בונד. לויט ווי מ'גיט איבער, וועט די דייטשע דעלעגאציע נישט פאהרען קיין גענף ביז ס'וועט פריהער נישט פעסט בעשטימט ווערען, אז דייטשלאנד ווערט אויפגענומען אלס מיטגליד.

די דייטשע דעלעגאציע וויל מצהר זיך נישט געפינען, אין אזא צושטאנד, ווי זי איז געווען ביי די לעצטע פערזאמלונגען פון פעלקער-בונד, ווען זי האט בעדארפט זיצען אין דער גאלעריע און זיך צוקוקען ווי די פארשטעהער פון די אנדערע מלוכות פיהרען צווישען זיך א קאמף וועגען דער פראגע, צי מען זאל דייטשלאנד אויפנעהמען אדער נישט. די דייטשען ערקלעהרען, אז זיי ווילען נישט אזא ערנידעריגונג מעהר דורכמאכען.

ס'איז אויך וויכטיג צו בעמערקען, אז סאוויעט-רוסלאנד האלט זיך אויך נישט פון ווייטען פון דער דאזיגער פאליטישער אינטריגע. זי זוכט אויך צו שפילען א ראלע. די אפיציעלע סאוויעטישע צייטונגען, „איזוועסטיא" און „פראוודא", אגיטירען, אז דייטשלאנד זאל זיך איבערהויפט נישט אנשליסען אין פעלקער-בונד.

זיי ערקלעהרען, אז דייטשלאנד האט דערפון גארנישט צו געווינען, און זי וועט בלויז פערלירען איהר זעלבסטשטענדיקייט. זי וועט זיין געבונדען צו ענגלאנד און פראנקרייך, וועלכע האבען די הויפט דעה אין פעלקער-בונד די סאוויעטישע צייטונגען ראטען דייטשלאנד, אז זי זאל בעסער אויפהאלטען איהר זעלבסטשטענדיקייט און זיך ענגער פערבינדען מיט סאוויעט-רוסלאנד.

ס'איז אפילו זעהר צווייפעלהאפט, צי דייטשלאנד וועט זיך צוהערען צו דעם ראט פון די סאוויעטישע צייטונגען. אין איהרע אינטערעסען איז סוף כל סוף צו בעלאנגען צו פעלקער-בונד און צוזאמענווירקען מיט ענגלאנד און פראנקרייך פאר דעם שלום פון אייראפא.

אבער אויב די אינטריגע אין פעלקער-בונד נופא וועט זיך איינגעבען, און אויב מען וועט איצט אויך נישט אויפנעהמען דייטשלאנה אלס מיטגליד, דאן וועט זיין אונפערמיידליך, אז דייטשלאנד זאל זיך זוכען ווער ווייסט וואס פאר אן'אנדערע וועגען..:

אויב דייטשלאנד וועט איצט אויך נישט אויפגענומען ווערען אלס מיטגליד אין פעלקער-בונד וועט דאס ווייזען, אז דער פעלקער-בונד איז אינערליך צוריסען און צושפאלטען, און ער שטעהט אין געפאהר צוזאמענצופאלען.

אט דערפאר ערווארט מען מיט אזא גרויסען אינטערעס די קומענדיגע פערזאמלונג פון פעלקער-בונד-ראט.

„גלאס פראודי" דערצעהלט ווייטער...

מ'האט אויפגעדעקט די נאסען-אויטאמאטן־רעס, קליינע גנבות, אבער גרויסע פערברעכענס פלעגען בלייבען נישט אנטדעקט. - טאטאליזאטארס צאהלען אויסכויף-געלד. - דער פעלדשער, וואס בעפרייט קראנקע

דער „גלאס פראודי" דערצעהלט ווייטער וועגען די ארדנונגען אין אויספארשונגס-אמט:

די אפיציעלע בעריכטען וועגען דער טעטיגקייט פון ווארשאווער אויספארשונגס-אמט פלעגען פערעפענטליכט ווערען אין דער „צייטונג פון אדמיניסטראציע אין מלוכה-פאליציי" לויט די דאזיגע בעריכטען, פלעגען 90 פראצ. פון אלע פערברעכענס ווערען ענטדעקט. אין דער ווירקליכקייט זענען אלע גרעסערע גנבות געבליבען נישט ענטדעקט. צו די דאזיגע 90 פראצ. געהערען: די געשלעגען, אוואנטורעס, קליינע גנבות אויף די מערק א. א. וו.

ווי זעהט אויס די זאך אין דער ווירקליכקייט? פאראיאהרען זענען פארגעקומען 80 קאסע גנבות, אינ'ם לויפענדען יאהר זענען פארגעקומען 55 קאסע-איינברוכען. אין קיין איין פאל זענען די פערברעכער נישט געכאפט געווארען.

פאר דער גאנצער צייט איז אין ווארשא ענטדעקט געווארען איין פאבריקעל פון פאלש געלד, און ווארשא ווערט ממש פערפלייצט מיט פאלש געלד.

פון צייט צו צייט ווערען ענטדעקט גנבות, אויב מ'בצאהלט פאר זיי און אויב זיי זענען אויסגעפיהרט ביי אזעלכע איינפלוסרייכע פערזאנען, וואס דער אויספארשונגס-אמט האט זיך געמוזט מיט זיי רעכנען.

בעת די פערד-ווישמשיגעס פונקציאנירען די פריוואטע טאטאליזאטארען (בוקמאקער), מ'קען זיי קיינמאל נישט כאפען. מ'ארעסטירט אפילו אפט פיל פערזאנען, נאר מ'בעפרייט זיי באלד, ווייל זיי זענען גאט די נשמה שולדיג.

די אמת'ע בוקמאקער צאהלען אויסקויף-געלד, ווי ס'בעהויפטעט די צייטונג, 20—50 זל. אויף די טייערערע פלעצער און צו 15-20 זל. אויף די ביליגערע. אזעלכע פריוואטע טאטאליזאטארען זענען פערהאנען 50 טייערערע און ביז 70 - ביליגערע.

די צייטונג דערצעהלט א כאראקטעריסטישען פאל: לייטער פון דער אויספארשונגס-עקספאזיטור פונ'ם 4. קאמיסאריאט איז געווען פאדגורסקי א געוועזענער רוסישער געהיים-אגענט. געגען איהם איז בעפיהרט געווארען אנ' אויספארשונג פאר נעהמען פונ'ם גנב יודעל שמולקעוויטש א חלק פון דער גנבה, וואס יענער האט אויסגעפיהרט.

די אויספארשונג האט געפיהרט קורנאטאווסקי און פאדגורסקי האט... אוואנסירט אויף א פערטרעטער פון ראיאן-לייטער.

וועגען דעם אגענט טאמאשעווסקי וואס פיהרט אויס די פונקציעס פון א פעלדשער דערצעהלט די צייטונג, אז אויף זיינע בעשייניגונגען ווערען אפט בעפרייט „קראנקע" ארעסטירטע, דערביי האבען זיי א וואונדערליכען כח. עס האלט ווי דער „קראנקער" פערברעכער ווערט בעפרייט פון ארעסט, ווערט ער געזונד.

מ'דארף נאטירליך נישט צוגעבען. — זאגט די צייטונג, אז די דאזיגע בעשייניגונגען פלעגען ארויסגעגעבען-ווערען נישט צוליב די שעהנע אויגען פון די ארעסטאנטען.

א שטרייט פון אונגארן מיט דער רעגירונג צוליב... יודישע קינדער.

בוקארעסט, (י.ט.א.) די רעגירונג שטעלט ארויס, אלס איהר קאנדידאט אין קרייז ביהאר צו די צוגאבוואהלען אין פארלאמענט די קאנדידאטור פון שריפטשטעלער מיכאיל סאדאוועאנו. די אונגאר פון דעם קרייז, וואס בילדען א דריטעל פון די וועהלער, האבען צוגעזאגט צו שטיצען דעם רעגירונגס-קאנדידאט בתנאי, אז מען זאל ערפילען זייער פאדערונג אויפ'ן שול-געביט.

איצט דערוויסען מיר זיך אין וואס עס בעשטעהט די פאדערונג פון די אונגארן. די אונגארן פאדערן, אז עס זאל אנגעווענדעט ווערען אין זיין גאנצען אומפאנג דער פונקט פונ'ם געזעץ וועגען פריוואטער שול, וועלכער לויטעט: „אין די פריוואטע שולען פון די מינדערהייטען מעגען צוגענומען ווערען נאר אזעלכע קינדער, וואס זייער מוטער-שפראך איז די שפראך פון דער שול".

די אונגארן טענה'ען, אז כפי אין דעם דאזיגען פונקט ווערט גארנישט געזאגט וועגען דער רעליגיע פון די קינדער, און כפי עס זענען דא אין טראנסילוואניען פול יודישע קינדער, וואס זייער מוטער-שפראך איז אונגאריש. זאל מען מעגען צונעמען די דאזיגע קינדער אין די אונגארישע פריוואטע שולען. די אונגארן זענען אין דעם פעראינטערעסירט מאטעריעל, ווייל א דאנק דעם שכר-למוד פון די יודישע קינדער קאנען זיי אויסהאלטען זייערע פריוואטע-שולען.

דער בילדונגס-מיניסטער האט ערקלעהרט, אז אין פרינציפ איז ער מסכים מיט די פאדערונגען פון אונגארן, ער לאזט אבער איבער דער שול-מאכט פעסטצושטעלען אין יעדען בעזונדערן פאל, צי איז די מוטער-שפראך פון די יודישע קינדער ווירקליך אונגאריש.

נײַער פאָלקסבלאַט
2. סעפּטעמבער 1926.

דאס לאָדזער לעבען

נײַער פאָלקסבלאַט
2. סעפּטעמבער 1926.

2
דאָנערשטאָג
כג
אלול תרפ"ו

סעפּטעמבער
זון-אויפגאַנג 4.41
זון-אונטערגאַנג 6.32
לענג פון טאָג 14

טאָג-נאָטיצען.

זעלבסט-שוץ געגען עפּידעמיעס

די געזונדהייטס-אָבטיילונג ביים מאַגיסטראַט האָט אונז מבשר געווען, אַז אין לאָדז פערשפּרייט זיך די עפּידעמיע פון בויך-טיפוס און ס'איז פערהאַן אַ מעגליכקייט, אַז אויך די שקאַרלאַטין-עפּידעמיע, וואָס בושעוועט אין וואַרשאַ און אין אַנדערע שטעדט זאָל זיך אויך פערשלעפּען קיין לאָדז.

אַ עפּידעמיע איז אַ גרויזאַמער שונא פון דער מענשהייט, וואָס פאַכעט בלינדערהייט מיט דער שווערד אויף לינקס און רעכטס און שוינט נישט קיינעם. ס'זענען אָבער שוין פערהאַן איצט גענוג מיטלען דעם שונא, אויב נישט אונשעדליך צו מאַכען, איז דאָך איהם בעדייטענד אָפּצושוואַכען און איהם פערטריבען.

וואָס דאַרף געטון ווערען?

עס דאַרפען איינגעאָרדענט ווערען אין פערשידענע טיילען פון דער שטאָדט אומזיסטע סטאַציעס פון איינגעהעצען אַנטי-טיפוס פּילען און געגען-שקאַרלאַטין אימפּונגען; עס דאַרף איינגעאָרדענט ווערען פערשידענע ערנעהרונגס-סטאַציעס פאַר קינדער און דערוואַקסענע; עס דאַרפען אַרויסגעגעבען ווערען פערשידענע פלוג-בלעטער און בראָשורען (אין מאַמע-לשון) וואו עס זאָל אָנגעוויזען ווערען אויף דער געפאַהר פון די עפּידעמיעס און ווי אַזוי זיך פון זיי צו פערהיטען; עס דאַרף שוין געגרינדעט ווערען אַ מין זעלבסט שוץ געגען עפּידעמיעס. די מיטגלידער פון דער דאָזיגער זעלבסט-שוץ דאַרפען בעקומען די נויטיגע אינסטרוקציעס און אַליין געהען קאָנטראָלירען די ריינליכקייט אין די יודישע שטובען, אַגיטירען און וואָרנען פאַר דער געפאַהר פון עפּידעמיעס.

ווער דאַרף נעהמען די איניציאַטיוו צו דער דאָזיגער אַקציע?

אויף דעם איז דאָ אַ גרייטער און קלאָרער ענטפער.

דאָס דאַרף טון די געזעלשאַפט אָפּצוהיטען די געזונדהייט פון דער יודישער בעפעלקערונג „טאָז".

אויף דער דאָזיגער איניציאַטיוו וואַרטען מיר, וואָס שנעלער, — אַלץ מעהר ערפאָלג וועט די אַקציע האָבען.

יער.

גאַז.

(ב) פון נעכטען אָן פערפליכטעט דער אַלטער טאַריף אויף גאַז ד. ה. אָהן הנחות, וואָס זענען געווען אויף די זומער-חדשים.

ספּירט-מאָנאָפּאָל.

(ס) דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום האָט איבערשיקט צו דער היגער פינאַנץ-קאַמער און אַקציז-אַמט אַ פעראָרדנונג וועגען איינפיהרען דעם ספּירט-מאָנאָפּאָל אין דער לאָדזער וואָיעוואודזטווע.

פאַלשע

50 זלאָטי-שײַנען.

(א) די לעצטע צייטען האָבען זיך אין לאָדז בעוויזען פאַלשע 50-זלאָטי שיינען. דאָס פּאַפּיר, פון וועלכען עס זענען געמאַכט געוואָרען די פאַלשע 50 זלאָטי-שיינען איז זעהר דין און מ'קען זיי באַלד דערקענען.

סוחרים פון האָלאַנד און שווייץ אין לאָדז.

(אג) נעכטען איז קיין לאָדז געקומען אַ דעלעגאַציע פון שווייצאַרישע סוחרים, כדי אָנצוקניפּען האַנדעלס-בעציהונגען און מאַכען בעשטעלונגען פון וואָל און בוימוואָל ביי די לאָדזער הורטאָווניקעס.

די זעלבע דעלעגאַציע איז שוין אַמאָל געווען אין לאָדז, אָבער צוליב דער דעוואַלואַציע פון זלאָטי, האָט זי נישט געקענט שליסען קיין טראַנזאַקציעס.

(אג) נעכטען איז קיין לאָדז געקומען אַ דעלעגאַציע האָלענדישע סוחרים, וועלכע האָבען בדעה דאָ איינצוקויפען וואָלענע און בוימוואָלענע סחורות.

ס'איז כדאַי צו בעמערקען, אַז פון האָלאַנד קומען סוחרים צום ערשטען מאָל קיין לאָדז און דאָס איז אַ דאַנק דעם האַנדעלס אָפּמאַך, וואָס איז לעצטענס געשלאָסען געוואָרען צווישען פוילען און האָלאַנד.

ווי מיר דערוויסען זיך, האָבען שוין די סוחרים בעזוכט נעכטען אַ רייה פאַבריקאַנטען און הורטאָווניקעס, כדי זיך צו אָריענטירען אין די פרייזען פון לאָדזער סחורות.

נאָך וועגען דער אַפערע אין צאָל-אַמט

עס מעלדען זיך נאָך בסדר געליטענע. — וואָס מען זאָגט אין צאָל-אַמט.

(—) אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם ענטדעקטען שווינדעל, וואָס איז בעגאַנגען אַ בעאַמטער אויפ'ן פּאָסט-צאָל-אַמט, מעלדען זיך אַלס נייע געליטענע וואָס מישאַק האָט גענומען ביי זיי אונטער פערשידענע אויסריידען געלד און זיי אַזוי לאַנג גענאַרט ביז זייערע פעקלעך זענען צוריקגעגאַנגען קיין אויסלאַנד.

כדי אויסצומיידען, אַז די אָרימע פּאַטענטען זאָלען נישט ליידען צוליב די פערברעכערישע מעשים פון מישאַק'ן, האָט די פּאָסט-אָפּטיילונג אויף לואיוע גאַס אָנגעהויבען פון נעכטען אָן פונאַנדערשיקען אויפפאָדערונגען צו אַלע די, וועלכע האָבען ליגען פעקלעך אויף דער פּאָסט, אַז זיי זאָלען אַהין קומען. דאָרט האָט זיי דער פּערוואַלטער ע"קלעהרט, אַז קיינער זאָל זיך נישט פערלאָזען, דאָס פאַר זיי איז עפּיס געטון געוואָרען. דער פּערוואַלטער האָט אַלעמען געגעבען אַ נייעם טערמין, ביז וועלכען אַלע דאַרפען זיך אַליין ווענדען צום צענטראַלען צאָל-אַמט קיין ט[ו]רן וועגען בעפרייען זייערע פעקלעך פון צאָל.

דאָרט האָבען ערשט די אָרימע פּעקעל-לייט אָנגעהויבען זיך אַראָפּצורעדען פאַר'ן פּאָסט-פּערוואַלטער זייער האַרץ, וויפיל זיי האָבען מישאַק'ן געגעבען געלד און ווי אַזוי מישאַק האָט זיי אָפּגענאַרט.

דער פּערוואַלטער האָט פון יעדען איינעם געליטענעם צוזאַמענגעשטעלט אַ פּראָטאָקאָל און צוגעלעגט צו די אַקטען פון מישאַק'ן.

צו אונז אין רעדאַקציע האָט זיך נעכטען ווייטער געווענדעט אַ געוויסער וואָלף צווייגמאַן פון מלינאַרסקאַ 9, וועלכער האָט אונז איבערגעגעבען, אַז מיט 7 וואָכען צוריק האָט ער געגעבען דעם זעלבען מישאַק אַ געוויסע סומע געלד, דאָס ער זאָל אויספּועל'ן, אַז מ'זאָל בעפרייען זיין פּעקעל פון צאָל. איצט שטעלט זיך אַרויס, אַז ער איז אויך געפאַלען אַ קרבן פון דעם שווינדלער.

די אַלע, וועלכע האָבען ליגען פּעקלעך אויף דער פּאָסט דאַרפען איצט זעהען זיך נישט פערלאָזען אויף קיינעם, נאָר אַליין דורכפיהרען אַלע נויטיגע פאָרמאַליטעטען.

שול-צוואַנג.

וואָס עלטערען פון שול-קינדער דאַרפען וויסען.

פון 1-טען סעפּטעמבער פערפליכטעט דער שול צוואַנג פאַר די קינדער, וואָס זענען געבוירען אין 1919.

די עלטערען, וואָס ווילען נישט בילדען זייערע קינדער אין די מלוכה'שע פאָלקסשולען דאַרפען ביז'ן 10 סעפּטעמבער אָפּגעבען דעקלאַראַציעס אין דער הויפּט-קאָמיסיע פון שול-צוואַנג אויף וועלכען אופן די עלטערען ווילען לערנען זייערע קינדער אין יאָהר 1926/7.

אויב ביז'ן דערמאָנטען טערמין וועט אַזאַ דעקלאַראַציע פון די עלטערען נישט אַריינקומען וועט דאָס קינד אַריינגעצויגען ווערען אין די מלוכה'שע שולען. אויך די עלטערען פון די קינדער וואָס זענען געבוירען אין די יאָהרען 1915, 1916, 1917, 1918 און ווילען זיך לערנען אין פּריוואַטע שולען מוזען אָפּגעבען אַזעלכע דעקלאַראַציעס.

פרוי גראַבאָווסקאַ, וועלכע איז פער'משפּט געוואָרען אויף אייביגע טורמע

איז איצט בעגנעדיגט געוואָרען און ווערט בקרוב בעפרייט.

(ב) אין יאָהר 1920 האָט זיך געטומעלט אין לאָדז מיט דעם פּראָצעס פון גראַבאָווצקי'ן מיט זיין פרוי, וועלכע זענען געווען בעשולדיגט אין ערמאָרדען דעם סוחר לעווינסקי. די פּרטים פון דעם פּראָצעס זענען פאָלגענדע. קיין לאָדז איז געקומען פון טורעק דער סוחר לעווינסקי. וועלכער האָט איינגעקויפט אין לאָדז סחורות ביי דער פערמיטלונג פון מיכאל גראַבאָווצקי. לעווינסקי האָט געהאַט ביי זיך אַ מיליאָן מאַרק. וואָס איז געווען אין יענע צייטען אַ גרויסע סומע געלד.

אויפ'ן צווייטען טאָג איז לעווינסקי אַרויס פון זיין וואוינונג און מעהר נישט צוריקגעקומען; נישט קוקענדיג אויף אַלע אַרומזוכונגען, האָט זיך נישט איינגעגעבען לעווינסקי'ן אויפצוזוכען. ערשט אין אַ געוויסער צייט אַרום איז אין מיסקאַסטען אויף אַל. 1. מאַי 51 געפונען געוואָרען אין אַ זאַק דער קערפּער פון ערמאָרדעטען לעווינסקי.

די אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, אַז דעם מאָרד איז בעגאַנגען גראַבאָווצקי צוזאַמען מיט זיין פרוי צעצילאַ. ביידע זענען געשטעלט געוואָרען פאַר אַ שנעל געריכט, וועלכער האָט גראַבאָווצקי'ן פער'משפּט צום טויט און די טויט אויף אייביגע טורמע. דער טויט-אורטייל איז אויף גראַבאָווצקי'ן אויסגעפיהרט געוואָרען.

מיט אַ פּאָר חדשים צוריק האָט פרוי גראַבאָווסקאַ, וועלכע געפינט זיך אין טורמע, אָנגעגעבען צום מלוכה-פּרעזידענט אַ ביטע וועגען בעגנעדיגונג. נעכטען האָט דאָס היגע גריכט בעקומען אַ ידיעה, אַז דער פּרעזידענט האָט פערביטען דער פרוי גראַבאָווצקי די שטראָף אויף 6 יאָהר טורמע. אין איינעגע חדשים אַרום ענדיגען זיך די 6 יאָהר און פרוי גראַבאָווצקי ווערט בעפרייט.

ווירטשאַפטס-ראַט פון סוחרים און האַנדווערקער-פעראיינען.

(*) נעכטען איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון ווירטשאַפטס-ראַט פון די סוחרישע, אינדוסטריעלע און האַנדווערקער פעראיינען. ס'איז בעהאַנדעלט געוואָרען די ווענדונג פון די פישער-סוחרים, אַגענטען פון די קאָלאָניאַל-סוחרים און פונ'ם קריסטליכען קליין-הענדלער-פעראיין (פּעטריקאָווער 82).

נאָכדעם איז בעשלאָסען געוואָרען צו לעגאַליזירען דעם ווי טשאַפטס-ראַט אַלס זעלבסטשטענדיגע אינסטיטוציע. צו דעם צוועק איז אויסגעאַרבייט געוואָרען אַ פּראָיעקט פון אַ סטאַטוט, וועלכער איז איבערגעשיקט געוואָרען צו אַלע אָנגעשלאָסענע פעראיינען צו אַ דיסקוסיע. אין אַ חודש אַרום וועט פאָרקומען אַן אַלגעמיינע פערזאַמלונג וואו ס'וועט אָנגענומען ווערען די ענטגילטיגע רעדאַקציע פונ'ם סטאַטוט און ער וועט איבערגעגעבען ווערען צו לעגאַליזאַציע. ווייטער איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז קיין שום פעראיין, וואָס איז אָנגעשלאָסען אינ'ם ראַט טאָר אַליין אָהן אַ פערשטענדיגונג מיט'ן ראַט נישט מאַכען קיין עפענטליכע אַרויסטרעטען. אויף זונטאָג איז בעשלאָסען געוואָרען צוזאַמענצורופען אַ ספּעציעלע פערזאַמלונג וועגען אַקטועלע סוחר'ישע פראַגען.

מענער-הוט

די נייעסטע פאַסאָנען און קאָלירען, פון פערשידענע קוואַל טעטען בעקומט מען נאָר ביי

מ. קאַפּעלושניק

8 קאָנסטאַנטינער 8

איך נעם אויך אָן היטען צו פאַסאָנירען און פאַרבען. 199

זאַקען-אַרבייטער

שוין צוריקגעטרעטען צו דער אַרבייט.

(ב) אין הסכם מיט דעם עהרענגעריכט בעשלוס פון די אַרבייטער, זענען נעכטען שוין געווען אין גאַנג אַלע זאַקען פאַבריקען. צוליב דעם, וואָס עס האָבען זיך אָנגעזאַמעלט זעהר פיל בעשטעלונגען אין דער דערמאָנטער בראַנזשע וועלען די פאַבריקען זיין טעטיג צו 2 און 3 שיכטען.

פון דרוקער-פ. ראַיין.

עהרענכטען איז פאָרגעקומען אין לאָקאַל פון האַנדווערקער-ראַט די קאָנסטיטואירענדע זיצונג פון דער פערוואַלטונג פון דרוקער, שאַכטעל-מאַכער און ביכבינדער-פעראיין.

ס'זענען אויסגעוועהלט געוואָרען אַלס פּרעזעס רעד. ע. האַמבורסקי, וויצע-פּרעזעסען ה"ה: רונדשטיין און מאַשענבערג. קאַסיר — פיינקעל, סעקרעטאַר — ראַפּאַפּאָרט, פערוואַלטונגס מיטגלידער — בלומשטיין, פאָרבערט, באַרובק, שייניאַק, זאַקל קאָווסקי, סטריקאָווסקי, קאַנדידאַטען — שימשעוויטש סאַדאָקערסקי, שאַלדאַיעווסקי, מיימאַן. אין רעוויזיאָנס-קאָמיסיע: קופּפער. שטשעשינסקי, ציטער.

די פערוואַלטונג האָט בעשלאָסען אָנצונעהמען אַן אַקציע צו פערבעסערען די לאַגע פון די מיטגלידער. צום סוף איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז דער פעראיין זאָל זיך אָנשליסען צום צענטראַלען האַנדווערקער-ראַט פאָלודניאָווע 4.

אַ מאָרד.

אַ מאַן דערשטעכט זײַן חבֿ אין נעגענוואַרט פון זײַנע קינדער

(—) אין דער וואוינונג פון וולאַדיסלאַוו יעזיעראַווסקי אויף דאָמבראָווסקאַ 55 האָט זיך נעכטען אָבגעשפּילט אַ בלוטיגע דראַמע.

צו יעזיעראָווסקי'ן איז געקומען צו-גאַסט זיין פאָטער ווינצענטי מיט דער פרוי. פּלוצלינג האָט זיך דאָס אַלטע פּאָר פאַלק צוקריגט, דער אויפגערעגטער ווינצענטי האָט געכאַפּט אַ מעסער און האָט געשטאָכען זיין פרוי.

די אַרויסגערופענע גיכע הילף האָט אָבגעפיהרט די פערוואונדעטע אין שפּיטאָל, וואו זי איז אין אַ פּאָר שעה אַרום געשטאָרבען.

קליינהענדלער-באַנק.

(*) די קליינהענדלער-באַנק (אָגראָדאָוואַ 10), האָט שוין אָנגעהויבען איהר טעטיגקייט. ביז איצט האָבען זיך שוין פערשריבען איבער 200 מיטגלידער אויף 700 פּאַיען, וועלכע האָבען שוין איינגעצאָהלט צירקאַ 4,000 זל. אין פערלויף פון די ערשטע 2 טאָג האָט די באַנק אָנגענומען 40 וועקסלען אויף אינקאַסאָ. די באַנק נעהמט אויך אָן וועקלאַדען. ס'זעהט אויס אַז די באַנק האָט געטונען אַנ"אָפּקלאַנג ביי די קרייזען, פאַר וועלכע זי איז געשאַפען געוואָרען.

פערשידענעס.

(מ) נעכטען איז צוריקגעקומען פון אורלויב דער פּרעזידענט מאַריאַן ציגאַרסקי און האָט איבערגענומען זיין אַמט.

פון געריכט.

פאַר גנב'ענען 2 פּאַלטען'ס — 3 יאָהר טורמע.

(אג) אין היגען קר"ז-געריכט איז נעכטען פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען אַ געוויסען פראַנצישעק פוכאַלסקי, וועלכער איז געווען בעשולדיגט אין גנב'ענען 2 פּאַלטענס ביי דעם שניידער דיקערמאַן אויף פראַנצישקאַנער 38.

דער בעשולדיגטער פוכאַלסקי האָט זיך מודה געווען אין זיין שולד.

דאָס געריכט האָט פוכאַלסקי'ן פער'משפּט אויף 3 יאָהר טורמע.

דער גאָלדענער זייגער האָט איהם פערראַטען.

אַ סענסאַציאָנעלע מעשה פון אַ לאָדזער כלי-זמר, וואָס האָט חתונה-געהאַט אין סלאָנים, אַנט-לאָפען פון ווייב, פערשפּרייט אַ קלאַנג וועגען זעלבסטמאָרד, איצט געוואָלט חתונה-האָבען אין לאָדז צום צווייטען מאָל, נאָר הדרך אַ גאָלדענעם זייגער איז ער מיאוס אדורכגעפאַלען.

מיט 6 יאָהר צוריק האָט אין אַ לאָדזער ערשטקלאַסיגער צוקערניע גע-שפּילט אַ פּיאַניסט פּ. דער דאָזיגער פּ. איז געווען אַן עלעגאַנטער יונגערמאַן און דעריבער פערדרייט דעם קאָפּ נישט איין מיידעל און ווייבעל, וואָס איז נאָ-מיט איהם געקומען אין בעריהרונג.

בעת דער פּויליש-סאָוויעטישע מלחמה איז ער אריינבעצויגען געוואָרען אין אַקטיווען מיליטער-דינסט און אַוועקגע-שיקט געוואָרען קיין סלאָנים.

אין די פרייע פון די איבונגען צייט האָט ער ראַרט ערטיילט לעקציעס פון מוזיק און אין אָווענד געשפּילט אין דער אָפיצירען-קאַסינאָ אָדער אין קאַבאַרעט.

ווי עס זאָל נישט זיין האָט ער גע-האַט די געלעגענהייט צו קומען אין בע-ריהרונג מיט דער ציוויל-באַפעלקערונג און האָט באַלד צוגעצויגען די אויפ-מערקזאַמקייט פון די סלאָנימער דאַמען.

איינע פון ז״, אַ טאָכטער פון אַן אָנ-געזעהענעם פערמעגליכען בעל-בית—איז אין קורצען געלונגען צו געווינען דאָס האַרץ פון לאָדזער פּאַבעט. מען האָט געשריבען תנאים און נישט לאַנג איז אויך פאָרגעקומען די חתונה.

באַלד נאָך דער חתונה איז פּ. דע-מאָבילידירט געוואָרען און זיך אַריינגע-צויגען צום שווער.

אין משך פון אַ קורצער צייט האָט ער „דורכגעלאָזט" דעם נדן און פון די אַלע טייערע מתנות איז נישט מעהר געבליבען ווי דער זייגער, וואָס ער האָט בעקומען נאָך אַלס חתן.

דערזעהענדיג, וואָס פאַר אַ תכשיט ער האָט זיך איינגעהאַנדעלט, רופט דער שווער איינמאָל זיין איידעם אין אַ צימער און גיט איהם, אין אַ קאַטעגאָ-רישען טאָן, צו פערשטעהן, אַז ער האָט פאַר זיין בת יחידה נישט גענומען קיין וואויל-לפרנסר, נאָר אַ מוזיקער. דערי-בער האַלט ער נישט פון געבען מעהר קיין קעסט. נאָר דער איידעם מוז מאָר-גען נעמען זיין בעשפערטע און פאַרלאָ-זען זיין הויז. פּ. איז אָבער פון די יינגע לייט, וואָס האַלט, אַז וואוינען מיט אַ ווייב איז נאָך אַשר אַ געשעפט ווען דאגות פרנסה נעמט אויף זיך דער שווער, קוים דאַרף אָבער דער מאַן איינגעשפּאַנט ווערען אין רייט-וואָגען פון פאַמיליען-לעבען — לוינט דער גאַנ-צער עסק נישט...

נאָר שייך צו זאָגען, אַז דער שווער הייסט געהן—מילא, קאָן מען קיין חזר נישט זיין און מען נעמט די פיס אויף דער פּלייצע און מען געהט.

אָבער מיטנעמען אויך דאָס ווייב — פּאַסט פאַר אַ כעלמער מלמד און נישט פאַר קיין לאָדזער קלעזמער.

ער האָט צונויפגעקליבען דאָס לעצטע ביסעל גראַטעס, וואָס האָט נאָך גע-האַט עפּיס אַ ווערט און געלאָזט זיך אריינפּעקירען אין טשעמאָדאַנטשיק און געקושט די מזוזה פון יענער זייט סלאָ-נים.

אַ חוץ דעם האָט פּ. צוגעשיקט צו זיין ווייבעל דורך אַ שליח אַ בריף, אין וועלכען ער טיילט איהר מיט, אַ חוץ'ן גע-ווגר, איין קלייניגקייט, אַז צוליב דער נאָכלעסיגקייט פון שווער בעגעהט ער זעלבסטמאָרד און אין דעם מאָמענ-, ווען דער בריף וועט דערגעהן צו איהר, וועלען שוין אוראַי די פיש פון שטע-טישען טייך דערקוויקען זיך מיט'ן פרי-שען פלייש פון זיין שבהנעם קערפּער.

מען קאָן זיך פאָרשטעלען, וואָס פאַר-ער אוואַנטורעס עס האָבען זיך אָפּ-געשפּילט ביי דער פאַמיליע ז. אין סלאָנים נאָכ'ן דורכליינען דעם בריף. גאַנץ סלאָנים האָט לאַנג געבושטערט אין די אָרטיגע זומפּען און דעם בחור נישט געקענט געפונען, ווייל ער איז שוין לאַנג געהאַט אריבער די פּרייסישע גרענעץ.

מיט אַ קורצע צייט צוריק האָט זיך פּ. אָנגעהויבען בעווייזען אויף. לאָדזער ברוק און זיך רא פּרעזענטירט אַלס „קאַוואַלער פון נייעסטען שנים".

פּ. האָט געגעבען אַ ווינק צו שדכנים און מען האָט איהם אָנגעהויבען פּשוט צו בעלאַגערען מיט שדוכים.

אַממייסטען האָט איהם אָבער געפאַ-לען אַ טוישער'ס אַ טאָכטער פון ציגעל-גאַס. מען האָט פּ.'ן צוגעזאָגט 500 דאָ-לאַר און אַ מעבלירט וואוינונג און בע-שטימט דעם טאָג פון די תנאים. דער טוישער האָט געבעטען אויף די תנאים די גאַנצע משפחה און בעקאַנטע.

ווען מען האָט דערלאַנגט דעם חתן אונטערצושרייבען די תנאים—זאָגט ער סטאָפּ מאַשינא.

אין דער צייט פון פלטות מאַכט ער נישט קיין טראַנזאַקציע אָהן „גאָטובקע", אויב מען וועט איהם אין משך פון אַ שעה צייט נישט בעלייגען דעם נדן אין אַמעריקאַנישע וואַלוטע — טינטעלט ער נישט.

דערביי האָט פּ. ארויסגענומען דעם זייגער פון טאַש און אוועקגעלייגט אויפ'ן טיש און וואַרטען ביז די שעה וועט נישט פאַריבער.

אומזיסט האָט די משפחה און געסט געפּרובט ווירקען אויפ'ן חתן, אַז ער זאָל אַראָפּלאָזען פון „צענניק".

פּ. האָט אָבער נישט געוואָלט דער-פון הערען און זיך שוין געגרייט צו פערלאָזען די געסט מיט דער כלה.

מעשה שטן געפינט זיך צווישען די געסט דערזעלבער גראַווירער, וואָס האָט פאַר פּ. סלאָנימער'ס שווער אויס-געקריצט דעם זייגער צו פּ.'ס חתונה. דער גראַווירער האָט דערצעהלט די מחותנים און געסט די גאַנצע מעשה, וואָס דער האָניגמויגעל האָט אָפּגעטאָן אין סלאָנים.

ביי דעם פערשוין האָט מען קודם-כל צוגענומען דאָס גאַנצע געלד און אַלע זאַכען, וואָס ער האָט נאָר געהאַט ביי זיך, בכדי צו דעקען די הוצאות, וואָס דער תנאים מאָלצייט האָט געקאָסט.

אַ חוץ דעם גיט „מקים פסק" געווען אַ ן אַרויסגעוואָרפען פון שטוב.

מען האָט אויך טעלעגראַפיש אַרויס געריפען דעם שווער און דאָס ווייבעל פון סלאָנים, וועלכע האָבען טאַקי באַלד דעם בחור דערקענט.

פאַר אַ שעהנעם פדיון האָבען די סלאָנימער מסכים געווען צו פאָהרען אין אַ קליין שטעדטעל נעבען לאָדז און דאָרט מאַכען דעם גט.

די משפחה ז. איז זיך אהיימגעפאָה-רען קיין סלאָנים און דער מוזיקער איז ווייטער פערשוואונדען געוואָרען.

אַ־גום.

זאַל פילהאַרמאָניע נאַרוטאָוויטש 20

נאָכשפּילען פון די בעריהמטע אַ־טיסטען ליבלינגען פון לאָדזער טעאַטער-פּובליקום

חנה לערנער, שלמה קוטנער דוד זיידערמאַן, מ. הילסבערג.

שבת, ד. 4 סעפּטעמבער, 3.45 נאָכמ. פון 80 גר. ביז 2.50 זל.

ישיבה בחור

פּיעסע אין 4 אַקטען מיט געזאַנג פון י. זלאַטאַרעווסקי.

חנה לערנער די בעסטע סוברעטען אין דער ראָל ביינדעל.
שלמה קוטנער דער בעסטער קאָמיקער אין דער ראָל פּיצע ש״ש,
דוד זיידערמאַן דער בעכטער זינגער און אַרטיסט אין דער ראָל ישיבה בחור, וועלכער איבערראַשט דאָס פּובליקום מיט זיי זינגען דעם קדיש.
מ. הילסבערג אין דער ראָל טודרות.

פּרעמיערע! שבת, ד. 4 8.30 אָוו. פּרעמיערע!

מאָדערנע דאַמען

לעבענס-בילד מיט געזאַנג און טענץ אין 4 אַק. פון בערזאָן. פון 1 זל. ביז 3.50
מאָדערנע דאַמען: איז דער שלאַגער פון וואַרשעווער און ווילנער טעאַטער וועלכע איז געשפּילט געוואָרן איבער 100 מאָל.
מאָדערנע דאַמען: צייכענט זיך אויס מיט די גרעסטע שלאַגער געזאַנגס נומערן.
פּאַטש מאַמע—זיידערמאַן. קאַלאַמבור: כ'האָב צו דיר גאָרנישט-קוטנער. צירל מירל פון גאַליציען-לערנער. ספּעציאַליטעט-קוטנער דאָס לאַכען—זיידערמאַן, מיר גראַטולירען—אַנסאַמביל-כאָר. רעזשיסער ש. קוטנער.
ס נעמען אַנטייל דאַמען: שושנה, בצומאַן, פאָדערמאַן, נירענבערג. מענער: האַמבורגער, נירענבערג, יעדוואַב, פּאָליאַנסקי, אריעל, ליודגער, גייהויז.
בילעטען שוין צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע.
אכטונג: ס'גרייט זיך צום אויפפיהרען „אַ קרבן פון אַ שוועסטער."

מלוכה-פּרעזידענט'ס זוהן געוועזן נעכטען אין לאָדז.

(פּאַט) נעכטען, מיטוואָך האָט גע-ווייל אין לאָדז, דורכפאָהרענדיג, דער זוהן פון מלוכה-פּרעזידענט מאָשטשיצקי, דער סעקרעטאַר פון דער פּוילישער אַמבאַסאַדע אין פּאַריז.

אין דער בעגלייטונג פון זיין פרוי און זוהן האָט ער בעזוכט די פאַברי-קען פון דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור", וואו ער איז געווען ביז 4 אַ זייגער.

7 אין אָווענד איז ער אָפּגעפאָהרען פון לאָדז.

אבלוטיגער דועל אויף שווערדען.

צווייע דועלאַנטען שווער פערוואונדעט.

(ס) נעכטען פאַרטאָג איז אין איינעם פון די הינטערשטעדטישע וועלדער פאָר-געקומען אַ דועל אויף שווערדען צווי-שען אַ בעדייטענדען כלל-טוער און אַן אָפיציער פון שיסעד-פערבאַנד. דער באָ-דען פון קאָנפליקט איז געווען פּאָליטי-שע מיינונגס-פערשידענהייטען.

דער אָפיציער האָט בעקומען אַ טיפע וואונד אין האַנד און זיין געגנער אַ לייכטערע. די אַנוועזענדע דאָקטוירים האָבען די פערוואונדעטע באַנדאַזשירט די וואונדען און מ'האָט זיי אָבגעפיהרט אהיים.

דאָלאַר

נעכטיגער קורס אין לאָדז.

אין פערלויף פון נעכטיגען טאָג איז די טענדענץ אויפ'ן דאָלאַר געווען אַ פעסטערע, מ'האָט געצאָהלט 9.00 און 9.01. דער אָפיציעלער קורס איז געווען 897 טשעקען און 9.00 מזומן. מאַטע-ריאַל איז געווען וועהניגער ווי אָפּנעה-מער.

מעלדונג.

פון די שטריקער-קורסען ביי „אָרט".

אויף די שטריקער-קורסען פון „אָרט" זענען פאַרהאַן פרייע ערטער. איינשריי-בען קאָן מען זיך אין לאָקאַל פון „אָרט" (פּלאַץ קאָשטשעלני 4). 659

פערבלאָנדזשעט.

ביים הרב סעגאַל געפינט זיך אַ פער-בלאָנדזשעט מיידעלע פון אַן ערך 3 יאָהר אַלט. אָנגעטאָן אַ וואָלען-קליידעלע

13-טע מלוכה-לאָטעריע.

18 טער טאָג ציהונג.

15 000 זל. נ״ר 21567.

3.000 זל. נ״ר 1565 32886 33652 46588 52698.

2.000 זל. נ״ר 28229 36259.

1.000 זל. נ״ר 9946 10253 38508 42217 47751 52061 52715.

600 זל. נ״ר 6165 15576 22321 36882 41030 46867 54713 55278.

500 זל. נ״ 411 2636 7844 8266 11701 13840 24212 24872 27637 37122 42950 42997 46039 54646 56532 63575.

400 זל. נ״ר 1391 2896 3993 4663 4769 6212 6439 7762 7821 13453 14019 14452 14771 19273 23261 24372 25296 25732 26005 26620 27465 29315 29484 30760 35175 36530 39421 39537 39784 41196 41828 42641 44416 45104 46081 46371 47298 48177 48853 48954 52022 53508 53678 56102 56512 56926 59353 60208 64412.

אַ נייער כאָר.

(–) ביים פּראָפעסיאָנעלען פעראיין פון האַנדעלס-אָנגעשטעלטע אויף קאָש-טשושקי 21, האָט זיך געגרינדעט אַ כאָר און אַן אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פון אַ שטענדיגען דיריגענט.

אַ שרפה

אין אַ דאָרף.

(ב) עהערנעכטען איז אין דאָרף ברושיצא-קשענסשטוואָ אויסגעבראָכען אַ שרפה אין הויז פון גאָטליב ריימאַן. ס'זענען אָפּגעברענט געוואָרען אַלע גע-ביידעס פון דערמאָנטען ריימאַן און אויך דער גאַנצער לעבעדיגער אינווענ-טאַר. דער היזק בעטרעפט 20 טויזענד זלאָטעס.

יודיש טעאַטער

אין „פילהאַרמאָניע".

פאַר די ליבהאָבער פון יודישען טע-אַטער ווערט צוגעגרייט אויף שבת אַ זעהר אַנגענעהמע איבערראַשונג. עס וועלען גאַסטראָלירען אין לאָדז די בע-קאַנטע און באַליבטע אַרטיסטען, די לאָדזער קינדער מאַדאַם לערנער און די ה״ה שלמה קוטנער און זיידעמאַן.

ס'איז איבריג צו בעטאָנען, אַז די דערמאָנטע ארטיסטען ווערען גערעכענט צווישען די בעסטע אין פּוילען.

די גאַסטראָלערען וועלען אַרויסטרע-טען אין אַ גאַנץ נייעם רעפּערטואַר. עס וועט געגעבען ווערען „אַ קרבן פון אַ שוועסטער" און „מאָדערנע דאַמען".

נייע בוי-קרעדיטען

פערלאַנגט דער לאָדזער וואָיעוואָדע.

(ס) דער וואָיעוואָדע יאַשטשאָלט האָט געשיקט אַ בריף צום פינאַנץ-מיניסטער, אינערן-מיניסטער און מיניסטער פאַר עפענטליכע אַרבייט, דער וואָיעוואָדע ווייזט אָן אויף דער נויטווענדיגקייט צו בעשטימען נייע בוי-קרעדיטען פאַר לאָדז, וועלכע וואָלט געגעבען די מעגליכקייט אויסצופערטיגען די אָנ-געהויבענע הייזער און אַזוי-אַרום לינדע-רען די וואוינונגס-נויט אין לאָדז.

אַ יודישע פרוי געבוירען 3 קינדער

אַלע לעבען און זענען געזונד.

(–) נעכטען אין דערפעריה האָט אַ יו-דישע פרוי אַ געוויסע בוכמאַן פון וועל-סאָלאַ 12 געבוירען מיטאַמאָל 3 קינדער. זיי זענען זיבעלען.

אַלע קינדער און די קימפּעטאָרין זע-נען געזונד. ביים געבורט זענען געווען אַנוועזענד 2 העבאַמס און אַ דאָקטאָר פון דער קראַנקען-קאַסע.

אַן אָפענער בריף צו אַלע יודישע שוסטער-מייס-טער, בפרט צום שוסטער-מייסטער-פעראיין אין לאָדז

די קאָנצעלאַריע פון צענטראַלען האַנדווערקער-פערבאַנד האָט זיך גע-ווענדעט צו אַלע אין איהר אָנגעשלאָ-סענע פעראיינען און סעקציעס מיט אַ פאָדערונג צו רעגיסטרירען און צו שטע-לען אַ רשימה פון זייערע מיטגלידער, וועלכע זענען נישט אומשטאַנד צו בע-צאָהלען זייערע פערלעגענע שטייערן. מיט אַזוי אַ פאָדערונג האָבען מיר זיך אויך געוואָנדען צו דער פערוואַלטונג פון שוסטער-מייסטער-פעראיין, וועלכער האָט נישט קוקענדיג דערויף, וואָס מיר האָבען זיך צו זיי 3 מאָל ווענגן דעם בעווענדעט, נישט געפינען פאַר נויטיג אַפילו צו ענטפערען

פרעגט זיך ?

צי איז עס אַ לייכטזיניגע בעציהונג פון דער פערוואַלטונג פון שוסטער-מייסטער-פעראיין בנוגע איהרע מיט-גלידער און צו זייערע טאָג-טעגליכע זאָרגען, אָדער עס געפינען זיך פאַק-טיש נישט צווישען די רייהען פון די מיטגלידער פון שוסטער-מייסטער-פער-איין אומפערמעגליכע שטייער-צאָהלער? „הלוי"...

מיט דרך-ארץ

די לייטונג פון צענטר. יוד. האַנדוו.-פערבאַנד פּאָלודניאָווע 4

דער ווינטער-סעזאָן קומט-אָן!

דעריבער בעזאָרגט אייך ווי אַמשנעלסטען מיט אַן עלעגאַנטען, ביליגען, פערטיגען פּעלץ
דאָס קענט איהר אָבער נאָר בעקומען ביים בעוואוסטען ספּעציאַליסט פון

פּעלץ-אַרבייט

ח. ראָזענשטיין קאָנסטאַנטינער 29

די שניידער אַטעליע איז שוין בעזאָרגט מיט אַ רייכען אויסוואַהל פון הערען-מאָדעלען.

ארבייט און ארבייטסלאזיגקייט אין תל אביב.

פון דר. א. נינזבורג. *)

די אַרבייטער זענען אין תּל־אביב אין דער מערהייט, דעריבער איז זיי געלונגען אַרויפצולייגען זייער חתימה אויפ'ן גאַנצען דאָרטיגען לעבען.

די אַרבייטער־צייטונג „ד ב ר" איז דער אָפיציעלער אָרגאַן פון דער יודישער אַרבייטערשאַפט אין ארץ־ישראל. אין דער קורצער צייט פון איהר עגזיסטענץ האָט זי זיך דערוואָרבען גרויס אָנזעהן און האָט אַ גרויסע השפּעה אויף דער עפענטליכער מיינונג. זי איז די מערסט געלייענטע צייטונג אין ארץ־ישראל.

די אַרבייטער, די שרייבערס ווי די זעצערס, קריגען זעהר קליינע שכירות. כּדאי צו בעמערקען, אַז די שכירות ווערען דאָ געצאָהלט אויף ריין־קאָמוניסטישע יסודות: ניט לויט דער וויכטיגקייט פון דער פּערזאָן פאַר דער צייטונג, נאָר לויט זייערע בעדערפענישען. אַ מענש, וואָס האָט אַ פרוי און קינדער, קריגט מעהר פאַר'ן נישט־בעווייבטען, קען דעריבער פּאַסירען, אַז דער קאָרעקטאָר זאָל קריגען גרעסערע שכירות פאַר'ן רעדאַקטאָר.

דער זעלבער קאָמוניסטישער פּרינצ פ ווערט אויך דורכגעפיהרט אין די אַנדערע אַרבייטער־אינסטיטוציעס ווי, למשל, אין דער קופּת חולים. (קראַנקען־קאַסע). דער בחור דאַרף דאָ צאָהלען מעהר ווי דער תּתונה־געהאַטער, ווייל האָבענדיג די זעלבע הכנסה האָט ער אַ קלענערע הוצאה.

די קופּת־חולים האָט איצט מעהר ווי זעכציג טויזענד מיטגלידער. אין תּל־אביב האָט זי אַ גרויסען קליניק, וואו ס'ווערען בעהאַנדעלט פון ספּעציאַליסטען אַלערליי קראַנקהייטען. איך האָב בעזוכט דעם קליניק, האָב פערבראַכט מיט די דאָקטוירים, געזעהן זייערע ביכער, וואו די וויזיטען ווערען פערשריבען (נאַטירלעך אויף העברעאיש), זייערע דיאַגנאָזען, זייערע פּראָגנאָזען און זייער היילונג. ס'איז אַ קליניק, וואָס האָט זיך נישט צו שעמען פאַר די מערסטע קליניקעס אין איירּאָפּאַ. ס'פעלט זיי געוויסע איינריכטונגען, געוויסע אינסטרומענטען און דערגלייכען, אָבער דאָס איז אַ רעזולטאַט נישט פון וויסענשאַפטליכער אָפּגעשטאַנענקייט, נאָר פון פּשוטע אָרימקייט.

דער „אַרבייטער רינג", וועלכער האָט געוואָלט שיקען צענדליגער טויזענדער דאָלאַר פאַר רוסלאַנד, האָט וועגען דעם געמעגט אַ טראַכט טון.

אויך די דאָקטוירים ווערען בעצאָלט לויט'ן אויבען־געשריבענעם קאָמוניסטישען פּרינציפּ: נישט לויט זייערע פערדינסטען, נאָר לויט זייערע בעדערפענישען. אויף אַזאַ אופן פּאַסירט עס אָפט, אַז דער עלטערער און פּראַקטיקירטער דאָקטאָר קריגט ווייניגער פאַר'ן יונגערן.

די „קופּת־חולים" האָט נאָך נישט קיין אייגענע שפּיטאָלען די קראַנקע ווערען ס'רוב אַריינגעגעבען אין די שפּיטאָלען, וואָס שטייען אונטער דער השגחה פון דער „הדסה"־אָרגאַניזאַציע. די קופּה האָט אָפּגעדונגען פון דער „הדסה" דרייסיג טויזענד שפּיטאָל־טעג פאַר צעהן פּיאַסטער (פופציג פענגט) אַ טאָג.

איינע פון די וויכטיגסטע אַרבייטער אינסטיטוציעס אין תּל אביב איז דער נאָר וואָס פערענדיגטער בית־הפּועלים. ס'איז אַ גרויסע דריי־שטאָקיגע געביידע, וואָס שטעהט האַרט ביים ים און פערמאָגט פינף און צוואַנציג צימערן אַ חוץ אַ גרויסען זאַל.

אינטערעסאַנט איז, ווי אַזוי דער בית־הפּועלים איז געבויט געוואָרען. קיין קאַפּיטאַל איז נישט געווען, די מיטגלידער פון דער הסתדרות האָבען געגעבען זייער אַרבייט, יעדערער אַ בעשטימטע צאָהל־אַרבייטס־טעג, און אויף אַזאַ אופן איז די געביידע אויפגעבויט געוואָרען.

די, וואָס האָבען נישט געקענט געבען זייער אַרבייט, למשל, שוסטערס און שניידערס, האָבען געגעבען זייער אַרבייט־שכירות פאַר דער זעלבער צאָהל טעג. אינגאַנצען האָט די געביידע געקאָסט אַריבער צוועלף טויזענד אַרבייט־טעג. דאָס אינטערעסאַנטסטע דערביי איז, וואָס די ווערט פון דער געביידע ווערט נישט געשאַצט אין פונטען אָדער אין דאָלאַרען, נאָר אין אַרבייט־טעג — אַ שטיק מאַרקסיזם.

אַ זעהר וויכטיגע אַרבייט־אָרגאַניזאַציע איז דער סולל־בונה וועלכער האָט ביז היינט דורכגעפיהרט וויכטיגע אַרבייט אויף דער סומע פון זעקס מיליאָן דאָלאַר. אַ חוץ, וואָס ער גיט זיך אָפּ מיט'ן בויען הייזער, בויט ער אויך וועגען אייזענבאַנען און טונעלן.

דער המשביר איז אַ קאָאָפּעראַטיווע געזעלשאַפט, וואָס גיט זיך אָפּ מיט'ן איינקויף פון געברויך־אַרטיקלען און פערקויף פון דער אייגענער פּראָדוקציע. אָנגעהויבען האָט זיך דער המשביר אין 1917. דאַמאָלס האָט ער געמאַכט געשעפטען בלויז פאַר דריי טויזענד צוויי הונדערט דאָלאַר דורכ'ן יאָהר. אין זיבען יאָהר שפּעטער, אין 1925, האָט ער שוין געמאַכט געשעפטען אויף דער סומע פון אַכט הונדערט אַכט און זיבציג טויזענד, צוויי הונדערט פינף און פערציג דאָלאַר, דאָס הייסט העכער ווי אויף דריי פערטעל מיליאָן דאָלאַר.

די פראַגע פון אַרבייטסלאָזיגקייט איז איצט אין תּל אביב און אין ארץ־ישראל בכלל זעהר אַ שאַרפע און אַנ'אָנגעווייטאָגטע. די צאָהל פון אַרבייטסלאָזע איז בערך זעהר גרויס. די אַרבייטער־פיהרערס טרייסטען זיך דערמיט, וואָס די אַרבייטסלאָזיגקייט איז נישט קיין סך גרעסער ווי אין ענגלאַנד אָדער אין דייטשלאַנד, אָבער דאָס איז אַ קנאַפּע נחמה. ארץ־ישראל איז אַנ'אָרעם לאַנד און די אויסזיכטען אויף אַרבייט זענען נישט קיין גלענצענדע.

די הויפּט־אַרבייט פון תּל־אָביב איז בעשטאַנען אין בויען נייע הייזער.

גאָר אינגאַנצען אָהן גוטע רעזולטאַטען איז דער קריזיס נישט געווען. ער האָט געפיהרט דערצו, וואָס די דירה געלד איז געפאַלען. אַ צימער קאָסט איצט אין תּל־אָביב אַ העלפט, אפילו אַ דריטעל ווימיל ס'האָט געקאָסט לעצטען יאָהר.

צו בעוואונדערן איז אָבער דער וועג, ווי אַזוי ווי יודישע אַרבייטערשאַפט אין ארץ־ישראל בעקעמפט די אַרבייטס־לאָזיגקייט. דאָ קען נישט פּאַסירען, אַז איינער זאָל האָבען צופיל אַרבייט און דער אַנדערער זאָל אינגאַנצען אַרומגעהן לעדיג.

די אַרבייט ווערט קאָנטראָלירט און איינגעטיילט צווישען אַלעמען גלייך אויפ'ן פּרינציפּ, אַז דער וואָס נויטיגט זיך מעהר קריגט מעהר אַרבייט, ווען אַרבייט מאַכט זיך.

*) מיר דרוקען איבער פון ניו־יאָרקער פאָרווערטס", אין אַ געוויסער פערקירצונג, די דאָזיגע זעהר אינטערעסאַנטע נאָטיצען פונ'ם חשוב'ן מחבר, וועלכער האָט אַקאָרשט געווײלט אין פּוילען. די רעד.

געכאַפּט צוויי באַנדיטען

אין וואוינונג פון שאַליאַפּינס גע'גט'ע פרוי אין ווילנע.

פּאַסירט האָט עס נאָך אין יאָהר 1922. אין אַ שעהנעם פריהמאָרגען איז נעבען וואָסילישאָק פאָרגעקומען אַ דרייסטער באַנדיטען־אָנפאַל אויפ'ן קליינבאַהן. די צוויי באַנדיטען, וועלכע האָבען דורכגעפיהרט דעם אָנפאַל איז געלונגען צו ענטלויפען און — ווי אין וואַסער אַריין.

קיין שפּור נאָך זיך האָבען זיי נישט איבערגעלאָזען, אָבער די רייזענדע אין צוג האָבען פאַר דער פּאָליציי אָפּגעשילדערט דעם אויסערליכען אויסזעהן פון די באַנדיטען מיט אַלע פּיטשעוועקעס, און אָט אויפ'ן סמך פון דעם האָט די פּאָליציי פונאַנדערגעשיקט איבער'ן גאַנצען לאַנד אַ גענויע בעשרייבונג פון אויסזעהן פון די צוויי באַנדיטען.

מאַכט זיך אַ מעשה, אַז אין ווילייקע וואוינט אַ שעהנע פרוי וויערא פּילאַקאָווסקאַ. די פּילאַקאָווסקאַ איז נישט אַבי־ווער, נאָר — אַ גע'גט'ע פרוי פון וועלט־בעריהמטען זינגער שאַליאַפּין. און ס'איז אַנ'אַלטער כּלל, אַז אַ שעהנע פרוי ציט־צו מענער, ווי אַ בלום בינען. האָט די פּילאַקאָווסקאַ געהאַט פיל ליבהאָבער און צוה. אַנד. פלעגען צו איהר אין שטוב אַריינקומען אויך צוויי פאַרשוינען, וועלכע האָבען אָפּט איינגעאָרדענט דאָרטען הוליאַנקעס און פערשווענדעט פיל געלד.

קיין איבעריגען חשד האָט עס נישט אַרויסגערופען, ווייל די דאָקומענטען ביי זיי זענען געווען אין בעסטען אָרדנונג. אָבער לעצטענס האָבען עטליכע פּאָליציאַנטען געוואָרפען אַנ'אויג אויף דער עהנליכקייט פון די צוויי „הולטאַיעס" צו דער בעשרייבונג פון די אויבענדערמאָהנטע באַנדיטען.

אין אַ געוויסען אָוועגד, ווען די „געסט" האָבען זיך געלאָזט וואויל געהן, איז אָנגעקומען פּאָליציי און דורכגעפיה־ט ביי זיי אַ פערזענליכע רעוויזיע. די געפונענע אַנגעלאָדענע רעוואָלווערען האָבען איבערצייגט די פּאָליציי, אַז זיי זענען געפאַלען אויפ'ן ריכטיגען שפּור, און נאָך אַ חקירה ודרישה האָבען די פערהאַלטענע זיך מודה געווען אין אָנפאַל אויפ'ן צוג.

די אַרעסטירטע הייסען אַנטאָן ניעוויאַראָוויטש און סטעניי פּיאַסיעצקי.

די אַראַבער פון באר־שבע אַפּעלירען צו די יודען פון ירושלים.

ירושלים. (י.ט.אַ.) די אַראַבישע בעפעלקערונג פון באר שבע האָט זיך געווענדעט צו די יודען פון ירושלים מיט אַ בקשה אויסצופעלן ביי דער רעגירונג, אַז דאָס בויען די באַהן־ליניע ראַפאַ באר־שבע, וואָס איז איצט אָפּגעשטעלט געוואָרען, זאָל ווערען פאָרטגעזעצט.

אין דער ווענדונג צו די ירושלים'ער יודען שרייבען די אַראַבער פון באר־שבע, דאָס דורך אָפּשטעלען דאָס בויען די באַהן־ליניע ביז באר־שבע ווערען שטאַרק ליידען די 75,000 איינוואוינער פון דער שטאָט און אומגעגענד.

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, האָבען די איינוואוינער פון באר־שבע דעם 12־טען אויגוסט געוואָרפען די אַרבייט אויף איין טאָג אַלס פּראָטעסט געגען דאָס אָפּשטעלען דעם בוי פון דער באַהן ליניע.

די רענאָמירטע שולע פאַר קינדער פון יוד. אינטעליגענץ.

7־קלאַסיגע שולע פון פ. כאַצענעלזאָן נאַחומאָב נייעגאַס 6 צווישען נאַוואָמיעסקאַ און וואָסכאַדניאַ.

עס ווערען אָנגענומען אין אַלע קלאַסען אין עלטער פון 7 ביז 14 יאָהר שילער און שילערינס.

אַ ספּעציעלער פּאָרבערייטונגס־קלאַס פאַר ענטוויקעלטע 6־יעהריגע קינדער. אַ גרויסער פּראָגראַם פון העברעאיש און רעליגיעזע יודישע לימודים. די למודי קודש ווערען געלערנט אונטער דער הנהלה און השגחה פון בערימהמטען אַלטען למדן ר' בנימין יעקב כאַצענעלזאָ.

ביי דער שולע עקזיסטירט פאַר קינדערלעך פון 3 ביז 6 יאָהר

אַ פרעבעל־שולע / Freblówka

פּויליש און העברעאישע ייער און לייכטע געשפּרעכען. גימנאַסטיק מיט מוזיק. ■■■ ריטמישע טענץ. ■■■ האַנד־אַרבייט. אָנפאַנגס־לעהרע פון לעזען, שרייבען פּויליש און עברית (ראַווענען).

נאָכמיטאָג־שולע 50% ביליגער.
נאָכמיטאָג־פרעבעלשולע. 979

איינשרייבונגען פון ר"ח אלול טעגליך פון 11 ביז 1 און פון 5 ביז 7 אָווענד.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטוואָרטען אויף יורידישע אָנפראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.
יורידישע אָפּטיילונג
פון „נייעם פאָלקסבלאַט"
ביים דערלאַנגען אַנ'אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן פון דער לעצטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן קען ענטפער נישט געגעבען ווערען.
גילטיג דעם 2. סעפּטעמבער 1926.

2026. אפרים לייב.
דער מלוה האָט דאָס רעכט צו ווענדען זיך אין געריכט, אַז מען זאָל פערחתמ'ענען די וואוינונג פון פערשטאָרבענעם בעל־חוב. נישט אמת איז אָבער דאָס, וואָס מען האָט אייך ערקלערט, אַז קו'ם טוט ער נישט פערלירט ער די רעכט צו לענ;ען זיין פרעטענזיע שפּעטער צו די יורשים.

2027. אַ לעזער פון פּאָדרושעטשנאַ־ג.
אויב דער ענטפער קען קאָמפּראָמעטירען אייער פּערזאָן, אפילו אין שייכות מיט דעם פאַרהאַנדעלטען פּראָצעס, קאָנט איהר זיך ענטזאָגען צו ענטפערן אויף דער געשטעלטער פראַגע.

2028. י. און נר. ג.
עס איז אַ פראַגע, וואו און ווען די וואַנטוזרע איז פאָרגעקומען, צי זי האָט פעראורזאַכט אַ גרויס צוזאַמענלויף און צי איז זי פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ געשלעג. עס דראָהט אין ערגסטען פאַל 1 חודש אַרעסט, צוועלפט אַ געלד־שטראָף.

2029. וו. וו־סקי.
איהר זענט נישט פעראַנטוואָרטליך פאַר אייער זוהן. עס דראָהט נישט קיין געלד־שטראָף, נור טורמע.

2030. אַ לעז. פון לעאָנאַרד'ס פּלאַץ.
אַ צעניק מוז זיין אויף אַלע סחורות. פאַר ליכווע ווערט מען בעשטראָפט, ווען עס האַנדעלט זיך וועגען אַרטיקלען פון ערשטען געברויך.

2031. בז דוד.
פאַר אייך וואָלט גלייכער געווען, אַז איהר זאָלט פערדינגען דעם גאָרטען אויף אייביגע אַרענדאַ. אין אַפּמאַך קאָן מען זיך אויסרעדען, אַז דער אַרענדאַר אויב ער וועט וועלען דעם גאָרטען אָפּקויפען, קאָן ער די אָפּגעשאַצטע סומע אויסצאָהלען אין משך פון 30 יאָהר. אויב אין אָפּמאַך איז פאָרגעזעהן אַ לענגערער טערמין, איז ער נישט גילטיג.

2032. ה. פר.
מען טאָר נישט איבערמאַכען אַ וואוינונג אין אַ געשעפטס־לאָקאַל, סיידען דער הויז־ווירט וועט אייך בעזאָרגען מיט אַנ'עהנליכע און פאַר אייך ענטשפּרעכענדע וואוינונג.

2033. אַ לעז. פון זגערזשער ג.
מעג די טאָכטער האָבען פאַר דער צייט געשטאָרבען, קוים האָט איהר דער מוטער פערשריבען דאָס געוועלב, מיט'ן בעדינג זיך צו בענוצען דערמיט כל־זמן די טאָכטער וועט נישט ווערען פולי־יעה־יג, קאָן די מוטער ווייטער געניסען פון איהרע רעכט ביז דעם בעשטימטען טערמין.

2034. וו. שטערנבלג.
אויב די העכסטע שטראָף, וואָס דראָהט פאַר'ן פערברעכען, איז טורמע ביז 1 יאָהר ווערט מען בעפרייט ביז'ן פּראָצעס אויף קויציע. די הויך פון דער סומע איז אָפּהענגיג פון כאַראַקטער פון פערברעכען, פערזענליכע און פאַמיליען־אומשטענדען פון פערברעכער.

2035. אַ שט. לעז. פון ברזע־נער א. י.
דאָס יאָהר־גאַנג 1919 אונטערליגט דער פליכט פון צוואַנגס־שול, אומאָפּהענגיג פון חודש, ווען ס'איז געבוירען.

2036. ס.
און אויף קיך־געשיר דאַרף מען האָבען אַ צעניק, עס דראָהט אייך אַ געלד־שטראָף.

2037. קר.
בנו.ע אַ מינדיעהריגען איז אין דעם פאַל נישט גילטיג קיין פּרזשעדאַווניעניע.

Dr. Prybulski
זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25־38.
ווענערישע־ און האַר־ הויט ־ קראַנקה. מענער־שוועכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרצליכט (האָר־אויספאַל), רענטגען־שטראַלן. נעמט אָן 9־1, 4־8 אָוו., דאַמען: 4־5

וויכטיג פאַר רייסערייי־בעזיצער
רייסעריי־ברעטלעך אין אַלע גרעסען מיט פלאַכע און רונדע שטיפטען פאַר שמאַלע און ברייטע רייסערס צו בעקומען ביי
A. Szlezynger
CEGIELNIANA 66.
869 Telefon 24-49.

ווינשט א גוט יאהר אייערע קרובים, פריינד און בעקאנטע דורכ'ן
„נייעס פאלקסבלאט"
לשנה טובה וואונשען פאר אינלאנד און אויסלאנד ווערען שוין אנגענומען אין אונזער אדמיניסטראציע פעטריקאַ. 21.
לויט א פערשטענדיגונג פון „נייעס פאלקסבלאט" מיט די יודישע צייטונגען פון אויסלאנד, וועלען די לשנה טובה וואונשען איבערגעדרוקט ווערען אין די בלעטער פון נעהענטע לאנד.
וואונשען ווערען אנגענומען צו הנחה-פרייזען—2 זל. פאר פוילען, 3 זל. פאר אויסלאנד.

אמעריקאניש-סאוויעטישע התקרבות.

ווי מיר האבען שוין טעלעגראפיש מיטגעטיילט איז קיין רוסלאנד ארויס-געפאהרען פון אמעריקא א ספעציעלע קאמיסיע פון 25 מאן, כדי אויסצופאר-שען די עקאנאמישער לאגע פון לאנד.

אזוי ווי די ענדערונג פון די אמע-ריקאניש-רוסישע בעציהונגען קען האבען א געוואלדיגע ווירקונג אויף די פא-ליטישע און ווירטשאפטליכע פערהעלט-נישען אין אייראפא, און אין דער ער-שטער רייהע אין די שכנ'ישע לענדער צו רוסלאנד, איז כדאי צו ברענגען די מיינונגען פון די אמעריקאנער פרעסע.

— דער צוועק פון דער נסיעה איז צו מאכען א ברייטע אלזייטיגע אויספאר-שונג פונ'ם לעבען אין דער נייער רוס-לאנד.

דער צוזאמענשטעל פון דער קאמיס-יע, אין וועלכער עס געהען אריין פרא-פעסארען, מלוכה לייט, געשעפטס-לייט, גייסטליכע אין כלל טוערס, זעהט אויס צו גאראנטירען, אז די אויספארשונג וועט זיין פולשטענדיג אינפארמייאיש. לויט די ווערטער פון שערוואוד עדי, פיהרער פון דער קאמיסיע, איז די אויפ-גאבע „נישט ריינצוואשען, אדער די-סקרעדיטירען דעם איצטיגען רוסישען רעזשים. די אויפגאבע איז: צו אונטער-זוכען, אויסצוגעפינען און ציהען די לא-גישע קאנסעקווענצען".

אמעריקא איז די איינציגע גרויסע לאנד, וואס וויל נאך אלץ נישט האבען קיין משא-ומתן מיט סאוויעטען רוסלאנד. כאטש א סך אמעריקאנער סוחרים פיהרען האנדעל מיט רוסלאנד און דער מסחר האלט אין איין וואקסען, זע-נען די פראייניגטע שטאטען און רוס-לאנד ווי ברוגז'ע מענשען צווישען זיך. מען בעגריסט זיך נישט, מען אנערקענט זיך נישט.

עס קען נישט קומען קיין פערבע-סערונג, ביידען די שטימונג אין אמע-ריקא זאל געענדערט ווערען בנוגע דער סאוויעטישער מדינה, ס'הערשט דא א שטארקער ווידערווילען צו רוסלאנד.

אפשר איז עס געבויט אויף פאראור-טיילען, אפשר — פערקערט — זענען דא בערעכטיגטע סבות דערצו. אמעריקא האט אבער איצט נישט קיין אויטארי-טאטיווע מיינונג וועגען דעם, ווי רוס-לאנד זעהט איצט אויס. ווי דאס לעבען פארמירט זיך דארט, וואס די פאקטי-שע צושטאנדען זענען.

דארף מען הערען מיינונגען פון מענ-שען, אויף וועלכע מען קען זיך פער-לאזען, וועלכע זענען נישט פערזענליך פעראינטערעסירט אויף אזא, צי אנ'אנ דער אופן.

עס מאכט נישט אויס, וואס די גע-פלאנטע קאמיסיע איז נישט קיין אפיצ-יעלע, טראגט נישט קיין אמעריקאנער רעגירונג-שטעמפעל. ס'איז גאנץ פער-שטענדליך, פארוואס וואשינגטאן טאר נישט וועגען שיקען אליין אזא עקספע-דיציע. דאס וואלט דאך שוין בעדייט א געוויסע פארם פון אנערקענונג, פון דער אנדערער זייט וועט אנ'אונאפיציעלע קאמיסיע זיין א סך פרייער אין איהר אונטערזוכונגס-ארבייט, און זי וועט אויך א סך פרייער קענען לאזען וויסען איהר מיינונג.

ס'איז בעוואוסט, אז גאנץ אייבפלוס רייכע בי נעס-אינטערעסען שטרעבען צו א בעניאונג פון נארמאלע בעציהונ-גען צווישען ביידע לענדער, אין דעם ווי אין א סך אנדערע ענינים קען די ארבייט פון דער קאמיסיע א סך העלפען.

זאל גאנץ לאדז וויסען,
אז דער גרעסטער אויסוואל פון
געבעטעשטיהל
פון אייגענער טישלעריי, פערשידענע פאסאנער, אויך זעמטליכע טאפעצירער-ארבייט, ווי: מאטראצען, קאזעטקעס, אטאמאנס, רונדע טישלעך, גאנדאלקעס, איז נור צו בעקומען אמביליגסטען מיט די בעסטע בעדינגונגען ביי
י. א. וואיטשעכאווסקי,
נאוואמיעסקא 10 .10

א בלבול פון א פויער, וואס האט זיך מל געווען.

א גרויסע סענסאציע האט ארויסגע-רופען די מעשה, וואס האט זיך גע-טראפען אין דעם דארף טישאווניצע נישט ווייט פון סטרי.

דער 25-יעהריגער טעאדאר דזידזאן אהיימקומענדיג מכלומרשט פון דארף פאלאניצע ביי דאלינא, וואו ער האט געזאלט האבען פערברענגט ביי זיין מוהמע „פאראניא טשיש א קורצע צייט, האט דערצעהלט איבער א שרעקליכער פערוואונדונג מיט א חלף, וואס באנדי-טען מיט יודישע פנים'ער האבען אויף איהם געמאכט.

טעאדאר דזידזאן האט ביי דער סטרי-ער פאליציי אנגעגעבען פאלגענדעס:

אויפ'ן וועג אהיים פון דארף פאלא-ניצע, וואו ער האט פערבראכט א קור-צע צייט ביי זיין מוהמע — זענען אנ-געלאפען דורכ'ן וואלד דריי באנדיטען עהנליכע צו יודען און איהם איינגע-האלטען.

דאס ערשטע ווארט פון די באנדי-טען איז געווען: ביזט א יוד אדער א גוי? און בעת ער האט זיי געזאגט, אז ער איז אנ'אוקראאינער, האבען זיי איהם אנידערגעווארפען צו דער ערד און איינער פון זיי האט איהם גע-האלטען ביי די פיס, דער צווייטער האט זיך איהם ארויפגעזעצט אויפ'ן בויך און האט איהם שטארק געדריקט און דער דריטער האט איהם מיט א חלף מל געווען.

אויך האט דזידזאן געגוי אנגעגעבען, ווי אזוי די באנדיטען האבען אויסגע-זעהען.

די פאליציי האט ארויסגעשיקט אגענ-טען קיין טישאווניצע, כדי געגויער די זאך אויסצופארשען. די אגענטען זענען צוריקגעקומען האלב-איבערצייגט, אז עס איז נישט מעגליך דאס דער פון דזידזאן אנגעגעבענער פראטאקאל זאל זיין אמת.

די פאליציי האט זיך תיכף אומגע-קעהרט קיין סטרי און האט אין שפי-טאל מיט טעאדאר דזידזאן נאכאמאל אויפגענומען א פראטאקאל, אבער אלץ איז זיי נישט קלאהר געווען, וואס דא איז פארגעקומען.

ענדליך, בעת דעם גרויסען גערודער איז מען געוואויר געווארען, אז טעא-דאר דזידזאן איז ביי זיין מוהמע אין פאלאניצע בכלל נישט געווען און מאנ-טאג דעם 9-טען האט איהם די פאליציי אין שפיטאל צוגעדריקט צו דער וואנד און איהם אביסעל שטרענגער פערהערט.

דאן האט ער זיך מודה געווען און דערצעהלט א גאר אנדערע געשיכטע: ווען ער איז געווארען קראנק, אויף דעם איצט פון די דאקטוירים פער-באנראזשירטען ארט האט ער זיך זעהר געשעהמט פאר מענשען און כדי זיך צו העלפען האט ער זיך ענטשלאסען מל צו זיין. ער האט נישט לאנג געקלערט און אזוי געטון. דאן, בשעת ער האט בעוערקט, אז אויך דאס האט נישט געהאלפען, און אז ער מוז קומען אין שפיטאל, האט ער זיך אויף א פאר טאג דערוויילטערט פון דער היים, כדי צו קאנען צוריקקומען מיט דעם פזמון: „יודען האבען איהם מיט געוואלד מל געווען" און דאן אלס פון יודען איבער-געפאלענער צו קאנען לייכטער אין שפיטאל אויפגענומען ווערען.

אין וואלד פון לײדענשאפטן.

(333

(ראמאן.)

קאפיטעל 74.

געראטעוועט צו ליבע!

בעת די מלחמה-געשעהענישען האבען מיר אינגאנצען פער-געסען אין הונדא'ן.

אין לאזארעט, וואס די פרייסען האבען צייטווייליג איינ-געארדענט אין זייער לאגער אונטער פראג, האט דאס פרעכטיגע יונגע מיידעל פיל טעג און נעכט געקעמפט מיט'ן טויט, וואס האט זיך אויף איהר פעדמאסטען.

קורט פאן-רעדוויץ איז נישט אפגעטראטען פון דער גע-ליבטער'ס קראנקען-בעט. און מיט אונגעהויערער צארטקייט האט ער זי אונגאויפהערליך בעדינט.

דריי טעג און דריי נעכט האט ער פערבראכט ביי הונ-דא'ס בעט, נישט צומאכענדיג מיט אנ'אויג.

אפילו דער דאקטאר און די קאלטבלוטיגע מיליטער-לייט זענען געווען גערוהרט פון זיין געטרייקייט, און ווען זיי זענען פערבייגעגאנגען הונדא'ס געלעגער, אויף וועלכען דאס מיידעל איז צום-מעהרסטען געלעגען אהן בעוואוסטזיין, האבען זיי זיך אין דער שטיל געווישט די אויגען, קוקענדיג אויף דעם יונגען אפיציר, וועלכער איז געזעסען דערנעבען, א דערשלאגענער פאר צער. ווי לאנג איז עס געווען, ווען מען האט קורט פאן-רעדוויצ'ן גערופען „דער שטיפערישער הוזאר", וואס איז פעהיג אויף פערשידענע שפיצלעך, און וועלכער האט גישט אדורכגע-לאזט די געלעגענהייט ארומצוכאפען אויסצוקושען אין אפשטויסען פון זיך פערשידענע שעהנע מיידלעך; וויפיל דועלען האט ער צוליב דעם געהאט אין זיין יונגען לעבען! איצט אבער איז דער פריהעריגער שטיפערישער אפיציר אינגאנצען אויסגעוועפט גע-ווארען. פון דער ליבע, וואס האט איהם בעזיגט, איז ער אינ-גאנצען אנ'אנדערער געווארען: אין איהם האט זיך ענטפלעקט אזוי פיל ווייכקייט, אזוי פיל צארטקייט, וואס די חברים זיינע האבען אין איהם קיינמאל נישט חושד געווען.

דער גענעראל ציטען גופא, וועלכער האט פאר דער צייט פון קריג הארציג ליב געקריגען דעם יונגענמאן, און וועלכען ער האט געהאלטען אלס זיין פעהיגסטען און דרייסטעסטען אפיציר — האט עטליכע מאל בעזוכט קורט'ן אין לאזארעט, און מיט מיטלייד נאכגעפרעגט זיך אויף הונדא'ס געזונד-צושטאנד.

ער האט איהם צוגערעדט, ער זאל זיך נישט איבערגעבען די געפיהלען פון צער, און כאטש איין נאכט אויסרוהען זיך, נאר קורט האט איהם געדאנקט פאר'ן מיטג פיהל, און געבליבען ביי דעם בעט פון זיין געליבטע.

אזוי זענען אדורך פיער נעכט.

אין דער לעצטער נאכט האט זיך דער דאקטאר גערעכענט אויף אנקומען פון קריזיס אין הונדא'ס קרענק.

דער עלטסטער דאקטאר האט צוגעזאגט קורט'ן אין דער נאכט צו דיזשורירען צוזאמען מיט איהם ביי דעם קראנקען-בעט.

דעם אלטען האט זיך זעהר געוואלט אפראטעווען דאס מיידעל פון טויט.

וועגען הונדא'ס געזונד-צושטאנד האט מען גערעדט אין דער גאנצער ארמעע, מחמת אלע האבען שוין געוואוסט וועגען איהר העלדישקייט, וואס זי האט ארויסגעוויזען, זייענדיג אין דער מלחמה-קאמפאניע.

ציטען האט אפילו פעמאלדען דעם קעניג וועגען דעם צופאל מיט דעם העלדישען מיידעל, און יענער האט פון זיין זייט בעפוילען דעם הויפט-דאקטאר צו טון אלדאס מעגליכע, כדי צו אוועקשטעלען הונדא'ן אויף די פיס.

אין די דאזיגע פערטע נאכט אבער האט זיך אויסגעוויזען, אז עס איז געקומען הונדא'ס סוף, די אונגעהויערע היץ, וואס זי האט בעקומען, האט זי ווייט אוועקגעטראגען פון בעט אוועק.. די נאהענטע מענשען האט זי נאר מאמענטענווייז דערקאנט, ווען דאס בעוואוסטזיין פלעגט זיך צו איהר אויף א ווייל צוריק-קעהרען. דאס רוב אבער האבען איהרע געדאנקען געשוועבט ווייט פון דעם מלחמה-געביט; פון אפגעריסענע ווערטער, וואס איהר מויל האט ארויסגערעדט, איז געווען צו פערשטעהן, אז עס האט זיך איהר אויסגעוויזען — זי איז אינ'ם קליינעם הייזעל פונ'ם דאצהיימער גלח. אדער אין קלויסטער אין בערלין.

אפט האט זי גערופען קורט'ן; דער צארטער, הייליכער קול, מיט וועלכען זי פלעגט ארויסרעדען דעם דאזיגען נאמען, האט זיך טיף אריינגעשניטען אין זיין נשמה; ער האט פער-שטעלט זיין פנים מיט די הענד, און הייסע טרעהרען האבען געפלאסען צווישען זיינע פינגער.

לויט'ן בעפעהל פון הויפט-דאקטאר האט מען הונדא'ן אפ-געגעבען א בעזונדערען, שטילען חדר; אין דעם דאזיגען חדר איז זי געלעגען אין דער איצטיגער קריזיס-נאכט.

עס איז געווען ארום האלבע נאכט הונדא איז געווען אזוי אונרוהיג אויפ'ן געלעגער, אז עס איז איהר זעהר שווער געווען איינצוהאלטען אויפ'ן בעט; זי האט אפט ארונטערגעריסען דעם באנדאזש פון איהר ברוסט, און איהר האט זיך אפט אויסגעדוכט, אז א געהיימער שונא פערפאלגט זי.

קורט און דער עלטסטער דאקטאר זענען שטארק דערשי-טערט געשטאנען ביי דעם בעט.

קורט האט זי ווידער פאמעליך איינגעלעגט אויף די קישענס.

— אוועק פון דאנען! — האט הונדא געשריגען — איך געהער נישט צו דיר! איך געהער קורט'ן! איך האב איהם ליב! דו האסט געבראכען די שבועה — דו ביזט געווען א גייסטלי-כער!... אך, איך וויל נישט פערבלייבען ביי מיין מוטער... זי איז א שלעכטע... האט קיין הארץ נישט: זי וויל, איך זאל אומ-קומען אין קלויסטער... פאטער! פאטער! מען פערשפארט מיך אין א קלויסטער-קאמער... זיי ווילען מיך איינמויערען!.. די ווענד וואקסען... איך ווער דערשטיקט... פאטער, ראטעווע מיך... מען ווערגט מיך...

(פארטזעצונג קומט.)

אכטונג, ה' פריזיערס!
קעלניש וואסער 5 זל. א קילא.
בלומען-וואסער 5 זל. א קילא.
וועזשעטאל 3.50 זל. א קילא.
ראזיר-זייף Pixin 8.50 זל. א קיל.
אלץ בעקומט איהר אמביליגסטען נור אין דער
פערפומעריע פון
י. דרוקער, זאוואדזקא 11

דער היגיענישע
פריזיער-אנשטאלט
פאמאר-קא 14, פראנט, II שטאק.
מאכט בעקאנט די ג. קו דשאפט, אז גאך א גרונדליכען
רעמאנט איז איינגעשטעלט ערשטקלאסיגע ארבייטער.
ספעציאליסט פאר אלעראַרט דאמען-פאלקעס
צו מעסיגע פרייזען. 663

וכי תמכור ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו איש את אחיו!
אין טאמער יאז זאלסטו קומען צו לויפען אין ביורא
פעטריקאווער 18, וואו ס ווערט ערלעדיגט
אלערליי ביטעם לויט'ן אומטאיי, הלוואעס,
ואבעזפיעמשעניעם אויף אלע שפאט אין
מוילען, אבעלאציעם, אפאזיציעם, אדוואַ-
נאַניעם, רעקורסען- וועגען קאנצעסיעס
אין קאמיסאריאם-רזשאנדו, ביטעס אין אלע פאָ-
ליציי-בעצירקען, שותפות-אקטען, סטאַטוּ-
טען, אקטען אינטערציזיעס, אקטען
דאראַחיזיעס, קארנע ספראַחעס, ווי אויך
איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. 503
שנעל, רעיעל און ביליג!

28 | נאר | 28 | נאר | 28
פערקויפט נישט אייער
מעבעל,
דיוואנעס, פעלצען, אנציגער, נייַ-
מאשינען או"וו, בעפאר איהר איבערצייגט
אייך נישט ביי די לאנג-עקזיסטירענדע פירמע
ח. ראזנער, בענעדיקטא 28
נאר איך צאהל די העכסטע פרייזען!
בעמ.: ביי מיר אויף לאגער שטענדיג פערשיי-
דענע געבוצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד.
פרייזען צוגענגליכער, ווי איבעראל!
28 | נאר | 28 | נאר | 28

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראקאווסקי	נאז, האלז, אוירען קר.	3-2 11-10 $7^1/_2-6^1/_2$
ד"ר רוזשאנסקי	הויט-און געשלעכט-קר.	11-10 2-1
ד"ר גאלדשטיין-פאראק	אויגען-קראנקהייטען	8-7 2-1
ד"ר יוסטמאן	נערוועז-קראנקהייטען	2-12
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	5-4 12-10
ד"ר פאפיערני	פרויען-און געבורטס-הילף	6-5 $1-11^1/_2$
ד"ר קאנטאר	כירורגישע-קראנקהייטען	2-1.ז 4-3
ד"ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	$7-5^1/_2$ 1-11
ד"ר סטופעל	רענטגען	12-10 6-4
ל. פרוסאס	צאהן-ארצט	10-2
נ. ראזעס	צאהן-ארצט	7-4

צאהן-פונג-היילונג, בעליכטונגען, קאראנען, מאסטען, א או. ח.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
רענטגען-אינסטיטוט
היילונג פון הויט-קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט
רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונ-
גען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע
מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שטאמלער.
אנמעלדונגען בעגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכם.
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.
חיזיט איז ד"ר שמאָש.

Dr. W. Łagunowski
צוריקגעקעהרט
Choroby skórne, wenerycz. i moczopłciowe
Gdańska 42
נעמט אן פון 8-$10^1/_2$, פון 2-9^{45} און פון 8 ביז 9 אווענט

רעיעל און ביליג!
דעם גרעסטען אויסוואהל פון
שטיהל געבויגטע
פון איינענער פאבריק.
פערש. פאסטנער, אויך ב אפעצירער-ארבייט,
מאטראצען, קאזעטקעס און אטאמאנעס.
רעפעראטורען צו ביליגע פרייזען.
אין נאר צו בעקומען ביי
ג. לעווקאוויטש, לאדז,
פולנאצנא 5, אין דריט'ן רעכטם.
קומט און איבערצייגט אייך! קומט און איבערצייגט אייך!
רעיעל און ביליג!

אנשטאט טראן
JECOROL
ווערט רעקאמענדירט דאס פון פיל יאהרען בעקאנטע און עמפעהלטע דורך די הה' דאקטוירים
Magistra . **Bukowskiego**
סיראפ מיט אן אנגענעהמען טעם, וועלכער ווערט זעהר גערן גענומען
דורך קינדער, ווערט בענוצט ביי בלוט-ארימקייט (אנעמיע), אלגעמיינע ער
שעפונג, ווערט פערקויפט אין אלע אפטייקען און אפטייק-סקלאדעס
בעמ.: פערלאנגען נאר מיט דערוויטער אונטערשריפט .א. בוקאוו-
סקי" און מיט דער שוץ-מארקע דרייעק מיט א סכאט וו.
היטעט זיך פאר נאכמאכונגען! 592

קאנצעסיאנירט דורך דער עלעקטראזוניע.
ווער סוויל האבען א ליכטיג לעבען!
זאל קומען צו דער בעוואוסטער פירמע

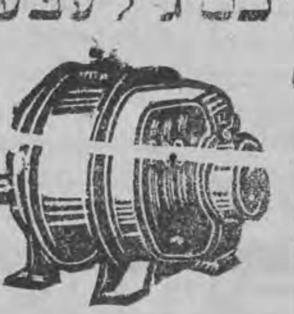

ב. ראטביין
קאנסטאנטינער 3
וועלכע איהרט אויס אלע ארט עלעקטרישע אנלאגען
ליכט און קראפט גרויסער אויסוואהל פון עלעק-
טרישע ארטיקלען. צו ערמעסיגטע פרייזען.
קומט און איבערצייגט אייך!

Paryski Zakład Fotograficzny
wł. H. SROKA, Brzezińska 69.
מאכט בעקאנט, דאס אויסער די אטעליער-ארבייט, ווי רעפראדוקטע פאטא-
גראפיעס און פארטרעטען, ווערט אויך אנגענומען פערשידענע
פאטאגראפישע ארבייטען פאר אינדוסטריע-צוועקען, ז. ב. פאבריקען,
אינערע אויפנאהמען מאשינען-פלענער. א ספעציעלע אפטיילונג פאר
קלישען פון 3-פארבען-דרוק (נאטור-טרייע פארבען). פארבען-
קלישען פאר קינא-רעקלאמען לויט די מעטאָד "Autochrome"
Lumiere גרופען-אויפנאהמען פון שול-קינדער צו זעהר ביליגע פרייזען.
ספעציעלע הנחות פאר ארטיסטישע פרייזען. די ארבייט ווערט אויסגע-
פיהרט שנעל, פינקטליך און רעיעל. צופאהר מיט'ן טראמוויי נומער 1.
מיט אכטונג ה. סראקא.

עדער איינציגער האט זיך איבערצייגט, אז מאר
מעבעל
זוואנעס, פעלצען, ניי מאשינען, גארדעראבען א. ז. וו
צאהלט די העכסטע פרייזען
א. וויצמאן נארוטאוויטש 19
(דזיעלנא)
אין מעבעל-געוועלב, (פריוואט-וואוינונג שענקעוויטש 29
ביי מיר איז שטענדיג פערשיד. געניצטע מעבעל
און נוטען צושטאנד צו פערקויפען 374

Dr. med. G. Gersztajn
ספעציאליסט פאר אויגען קראנקהייטען
Trauguta 12 טרויגוטא
נעמט אן פון $10^1/_2$ ביז $1^1/_2$ נאך מיטאג
פאר אונבעמיטעלטע פון 7 ביז 8 אווענד 756

Dr med. Braun
23 פאלודניאווא 23
— — טעלעפאן 40-26. — —
צוריקגעקערט.
ספעציאל ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען
און מענער שוואכע.
בעהאנדלונג מיט קווארץ ליכט (האר אויספאל)
[illegible] 12 ביז 10 [illegible] 8

אפריזיער-
געזעלען ווערט זאפארט
געברויכט אין פריזיער-אנ-
שטאלט, פאמארסקא 39 ביי
יאקוב שליאמאוויטש

פריזוויר דיג
ווערט זאפארט איבערצוגעבען
א גרויס געוועלב מיט א
שטוב און קיך אויף
וווידזעווסקא 124. צו
ערפאהרען ביי בראטמאנש.

לערן-יונגלעך
ווערט און זאפארט געזוכט
ביים טאפעצירער אויף
פאלודניאווא 6.

אטיכטיגער און ערליכער
יונגערמאן
קען גוט שרייבען און לע-
זען זוכט א פאסטען אין
וואס פאר א בראנזשע ס'איז
אויך בעקאנט אין דער
מאנופאקטור-בראנזשע. א-
[illegible] "K..."

Dr. Z. Rakowski
ספעצ. פאר אויערען, נאז, האלז און לונגען-קראנקה.
קאנסטאנטינאווסקא 9
טעלעפאן 27-81
ספעציעלער קורס פאר שטאמלער.
פרעכשטונדען פון 2 ביז 2 און פון 5-7.
נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון
10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאכט

Dr. med. J. POLAKOW
ספעציאליסט פאר קינדער-קראנקהייטען 198
KONSTANTYNOWSKA 37a Tel. 39-75
נעמט אן פון 5—6.30 אוו. אינדערהיים און פון 2 3
אין לעטשניצע אויף בייערס מארק געבריקאויער 294.

Dr. JAKÓB KON
אורדינאטאר פון שטעטישען שפיטאל. אקושער
צוריקגעקעהרט.
שענקעוויטש 18, טעלעפאן 37-62
אין די לעטשניצע אויף זאכארניא 27 (רוג קאָנ
סטאנטינער) פון 5 ביז 6 נאכט. 293

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אפען פון 9 פריה ביז 7 אבענד

ד"ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן-קר.	4—3
ד"ר ערשנער	קינדער-קראנקהייטען	12—9 5 30—4
ד"ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	12—10 6.30 5
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכט קר.	2-12
ד"ר שמירגעלד	נערוועז און גייסטיגע קר.	3—1
ד"ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	2-12 30
ד"ר עליאסבערג	כירורגישע קראנקה.	$2^1/_2$-1
ד"ר בערגסאי	פרויען און געבורטס-הילף	4-3

פסיכא-טעראפיע, שפר די שטערונגען ווי שטאמלען א. ז. וו.
פאק-ן-שטעלע, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהלונג איינ-
שפריצונגען סאלוואַרסאן, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויף
פערלאנג — וויזיטען אין שטאט. — אין לאבאראטאריום
ווער ן אנגענומען אלע ארט אנאליזען ווי אורי-
סלעקטא און בלוט. 2120
איספינגען גענען שקארלאטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
דענטיסטישער קאבינעט
עס ערהמען אן:

ד"ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	9 2 נ. ם.
ד"ר לאזשינסקא סטאראזאלסקא	צאהן-ארצט	3— 7.30

קינסטליכע ציהן, קראנען, פאמבען א. ט. ה.
די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאג.

א שאמאט-קויד
פאסט ניי, אויף 2 גרויסע פלאטען, 4
פייערקעט, מיט א גרויסען באק אויווען
פריזוויר דיג צו פערקויפען
צו ערפאהרען פעטריקאווער 9, לינקס 2-טער שט.

שייטלען
אין זערשידענע קוואליטעטען האר, פערש. מאדעלען
ניסע אויסארבייטונג, רעיעלע בעהאנדלונג. צו בעקומען
קאמיעננא 5, 2-טען הויף לעצטען איינגאנג 2-טע
שטאק ביי בצלאל פארושצקי.

שרייבן ושעהן און שנעל
לערנט אויס דער בערימטער קאליגראף ל. בערמאן
אין 15 לעקציעס. אויך ווערט אויסגעלערנט גוט שריי-
בען א יידישען בריף אין איין חודש, אפילו דעם
וואס קאן גארנישט.
ל. בערמאן, זאוואדזקא 4.

שפארט געלד!
אלטע בינדעס, קראוואטען
ווערען איבערגעמאכט אויף
שלייפלעך און קראוואטען
ביי הע שקאַריש
ח א"ב אָר ם קא 31.

Dr. med. HENRYK
KRYSZEK
אינערליכע-און הארץ-קראנקה.
צוריקגעקעהרט
אלעע I טען מאי 3
טעלעפאן 9-27.

אנאנסען-פרייז: פאר א מיל:מעטער שורה
פאר'ן טעקסט 15 גראשען, פראַמאַע 20 גראשען, אין טעקסט 20 גר. פראַמאַע 30 גראשען. נאכ'ן טעקסט 10 גר. פראַמאַע 15 גראשען. — פאר אויסלענדישע אנאנסען 100 פראצ. טייערער. אויסער דער שטאט — 50 פראצ. טייערער. —

אבאנאמענטס-פרייז:
אין לאדז: א חודש 4.00 זלאָטעס. אויף דער פראווינץ: א חודש — 6 זלאָטעס. אין אויסלאנד מיט 50 פראצענט טייערער — פאר'ן אינהאלט און טערמין פון די אנאנסען איז די רעדאקציע נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען פון טאג און ביי נאכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk.: „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.